

Zielone Oko s.c.

ul. Armii Krajowej 25/7, 58-100 Świdnica
tel. 74 / 660 66 90, faks. 74 / 660 65 02
e-mail: biuro@zieloneoko.pl, www.zieloneoko.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA 2030
- PROJEKT -**

Świdnica, maj 2015 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
I.1. WSTĘP.....	4
I.2. PODSTAWA PRAWNA.....	5
I.3. ZAWARTOŚĆ.....	5
I.4. METODOLOGIA.....	7
II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	9
II.1. CEL I CHARAKTER STRATEGII.....	9
II.2. USTALENIA STRATEGICZNE OCENIANEGO DOKUMENTU.....	10
III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM.....	24
III.1. POLITYKA I PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ.....	24
III.2. DOKUMENTY KRAJOWE.....	27
III.3. DOKUMENTY REGIONALNE I WOJEWÓDZKIE.....	29
IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA.....	31
IV.1. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	31
IV.2. ZAPISY OCENIANEGO DOKUMENTU W KONTEKŚCIE WYMAGAŃ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.....	33
V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH.....	35
V.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.....	35
V.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	35
V.3. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	36
V.4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.....	37
V.5. GLEBY, POWIERZCHNIA ZIEMI I ZASOBY NATURALNE.....	38
V.6. WALORY KULTUROWO - KRAJOBRAZOWE.....	39
V.7. TŁO AKUSTYCZNE.....	40

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	42
VI.1. PROBLEMY FORMALNO – PRAWNE I SYSTEMOWE	42
VI.2. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE	42
VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	44
VII.1. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	45
VII.2. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	46
VII.3. OCHRONA KLIMATU I ADAPTACJA DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH.....	46
VII.4. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	46
VII.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI.....	47
VII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	47
VII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	47
VII.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY.....	48
VII.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY.....	48
VII.10. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	48
VII.11. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE.....	49
VII.12. PODSUMOWANIE ZIDENTYFIKOWANYCH ODDZIAŁYWAŃ	49
VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	50
IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	51
X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	53
XI. PROPONOWANE METODY ANALIZY WDRAŻANIA DOKUMENTU.....	55
XII. WNIOSKI I REKOMENDACJE	56
XIII. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE W ANALIZACH	57
XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	58

I. WPROWADZENIE

I.1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Strategii Rozwoju Krakowa 2030. Prognoza jest podstawowym dokumentem sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ). Celem przeprowadzenia tej OOŚ jest nie tylko spełnienie wymogu prawnego, lecz także przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak:

- 1) analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- 2) identyfikacja stanu tych elementów środowiska, które mają związek z zastosowaniem ustaleń wynikających z ocenianego dokumentu,
- 3) analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń ocenianego dokumentu,
- 4) analiza rozsądnych rozwiązań alternatywnych oraz zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 5) zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania ocenianego dokumentu strategicznego pod kątem ochrony środowiska.

Analizując funkcję prognozy oddziaływania na środowisko, należy mieć na uwadze cel dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wyrażony w art. 1:

- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania zrównoważonego rozwoju.

Polskie przepisy (w ślad za wymaganiami prawa Unii Europejskiej) wskazują, że prognoza powinna zawierać **racjonalnie wymagane informacje**, z uwzględnieniem:

- obecnego stanu wiedzy i metod oceny,
- zawartości i poziomu szczegółowości planu lub programu,
- funkcji ocenianego dokumentu w procesie podejmowania decyzji,
- zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać lepiej ocenione na innych etapach decyzyjnych lub strategicznych.

Dla określenia funkcji prognozy znamieny jest także art. 8 dyrektywy 2001/42/WE; wskazuje on, że ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w czasie przygotowania planu lub programu oraz przed jego przyjęciem lub poddaniem procedurze ustawodawczej, a także w dokumencie podsumowującym przebieg strategicznej OOŚ. To oznacza, że **w prognozie oddziaływania na środowisko muszą się znaleźć przede wszystkim te informacje, które mogą mieć wpływ na zapisy ocenianego dokumentu i na praktyczną realizację jego ustaleń** – a zatem nie wszystkie, lecz tylko te które są istotne, umotywowane i mogą mieć realne przełożenie na treść dokumentu strategicznego będącego przedmiotem strategicznej OOŚ. Dyrektywa wymaga przedstawienia w prognozie informacji

skupiających się na kwestiach związanych nie z każdym, lecz wyłącznie ze **znaczącym** wpływem na środowisko.

Należy podkreślić, że przedstawiona w niniejszej prognozie ocena dokumentu strategicznego nie jest tożsama z udzieleniem choćby wstępnej zgody na realizację przedsięwzięć (m.in. inwestycji) i innych fizycznych ingerencji w środowisko.

I.2. PODSTAWA PRAWNA

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy oraz przeprowadzenia strategicznej OOŚ są przepisy prawa polskiego (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko – dalej: UOOŚ) i wspólnotowego (Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko). Z przepisów tych wynikają m.in. następujące ustalenia:

- 1) przeprowadzenia strategicznej OOŚ wymagają projekty takich dokumentów, jak m.in. plany i programy dotyczące m.in. turystyki i wykorzystania terenu (art. 3 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE, art. 46 UOOŚ),
- 2) w ramach strategicznej OOŚ sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko (art. 5 dyrektywy 2001/42/WE, art. 51 UOOŚ),
- 3) prognoza oddziaływania na środowisko oraz dokument będący przedmiotem strategicznej OOŚ wymagają przeprowadzenia konsultacji ze społeczeństwem oraz odpowiednimi organami administracji (art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, art. 54 UOOŚ),
- 4) procedura strategicznej OOŚ jest zintegrowana z procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 55 ust. 2 UOOŚ, art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

I.3. ZAWARTOŚĆ

Zawartość niniejszej prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 UOOŚ. Przepis ten wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

- 1) zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- 2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Trzeba podkreślić, że przepisów określających zawartość prognozy nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów określających jej funkcję; oznacza to, że dokument ten musi zawierać:

1) informacje racjonalnie wymagane, adekwatne do charakteru ocenianego dokumentu,

2) informacje, które mogą mieć faktyczne przełożenie na treść ocenianego dokumentu,

- a więc nie wszystkie informacje, lecz tylko te, które można uznać za racjonalnie wymagane.

Zakres niniejszej prognozy został uzgodniony w trybie art. 53 UOOS z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Krakowie (pismo z dnia 26.02.2015 r., znak: OO.411.1.1.2015.JJ) oraz Małopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 26.02.2015 r., znak: NS.9022.10.23.2015).

I.4. METODOLOGIA

Prognoza składa się z czterech głównych merytorycznych filarów: charakterystyka ocenianego dokumentu, uwarunkowania środowiskowe mające znaczenie dla wdrażania ustaleń Strategii, strategiczna ocena oddziaływań środowiskowych oraz propozycja działań minimalizujących ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu na środowisko. Prawne wymagania wobec zawartości niniejszej prognozy określają przepisy (art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, art. 54 UOOŚ) oraz pisma uzgadniające RDOŚ i PWIS.

Materiałem wyjściowym do analizy był projekt Strategii oznaczony datą 19.02.2015 r. Następnie przeprowadzono analizę uwarunkowań prawnych i strategicznych mających znaczenie dla ocenianego dokumentu. Kolejnym krokiem było pozyskanie informacji o poszczególnych komponentach środowiska z dokumentów źródłowych o charakterze przekrojowym (głównym źródłem informacji na ten temat jest „Program Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa na lata 2012-2015 z uwzględnieniem zadań zrealizowanych w 2011 roku oraz perspektywą na lata 2016-2019”), danych opracowywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez służby Inspekcji Ochrony Środowiska oraz danych o obszarach ochrony przyrody. Przy opisie uwarunkowań środowiskowych skupiono się na tych zagadnieniach tematycznych, które mają znaczenie dla oceny skutków realizacji analizowanego dokumentu (zgodnie z dyspozycją art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b UOOŚ, wedle którego prognoza oddziaływania na środowisko powinna określać stan środowiska wyłącznie na obszarach objętych przewidywanym i znaczącym oddziaływaniem). Dane te pozwoliły na zidentyfikowanie zasadniczych problemów związanych z ochroną środowiska na obszarze objętym ustaleniami ocenianego dokumentu.

Po zgromadzeniu kluczowych materiałów, przystąpiono do prac kameralnych i studialnych polegających na przeprowadzeniu analizy treści projektu ocenianego dokumentu w kontekście adekwatności do uwarunkowań prawnych, strategicznych i środowiskowych. Wyniki tej oceny były wstępnym krokiem do weryfikacji ocenianego dokumentu pod kątem tego, czy jego ustalenia są zgodne z ww. uwarunkowaniami oraz czy są one adekwatne do kluczowych problemów ochrony środowiska. Ustalenia te prowadzone były równolegle z oceną oddziaływań na środowisko, jakie będą się wiązały z wdrażaniem ustaleń Strategii. Sformułowano również opis skutków, które mogą wystąpić w przypadku odstąpienia od realizacji ustaleń ww. dokumentu. W prowadzonych analizach uwzględniono funkcję Strategii oraz fakt, iż szczegółowe aspekty polityki środowiskowej miasta są zapisane w programie ochrony środowiska (który zgodnie z prawem powinien być cyklicznie aktualizowany).

Po przeprowadzeniu powyższych prac, kolejnym krokiem było sformułowanie zaleceń do uzupełnienia bądź zmiany treści ocenianego dokumentu. Działanie to zostało zintegrowane z zaproponowaniem rozwiązań eliminujących i minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko. Następnym etapem było sformułowanie propozycji monitorowania skutków realizacji Strategii pod kątem ochrony środowiska.

Stopień szczegółowości treści niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do charakteru ocenianego dokumentu. Oznacza to, że przeprowadzone analizy

nie sięgają do poziomu szczegółowości poszczególnych obiektów przyrodniczych, lecz opierają się na ogólnej identyfikacji kluczowych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z praktycznym stosowaniem Strategii. Szczegółowa analiza konkretnych działań i przedsięwzięć może być przeprowadzona na etapie postępowań administracyjnych (np. na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji udzielającej pozwolenia wodnoprawnego lub pozwolenia na emisję zanieczyszczeń) oraz przy podejmowaniu ustaleń na szczeblu dokumentów określających zasady zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszej prognozie za istotne uznano odniesienie się do uwarunkowań środowiskowych i wynikających z nich problemów związanych z ochroną środowiska – i przede wszystkim właśnie w tym kontekście przedstawiono skutki realizacji ustaleń Strategii. Takie podejście uzasadnione jest tym, że prognoza ma być dokumentem, którego sporządzenie nie jest jedynie przykrym obowiązkiem wynikającym z przepisów obowiązującego prawa, lecz wyrazem strategicznego rozpoznania skutków środowiskowych planowanego zamierzenia.

Rekomendacje zawarte w niniejszej wersji prognozy oddziaływania na środowisko, a także opinie, uwagi i wnioski które wpłyną w ramach konsultacji społecznych, będą uwzględnione przy opracowywaniu ostatecznej wersji Strategii.

II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

II.1. CEL I CHARAKTER STRATEGII

W 2005 roku przyjęto Strategię Rozwoju Krakowa, która stanowi kompleksowy i w przeważającej większości ciągle aktualny pogląd na miasto i paradygmat jego rozwoju. W wyniku obserwacji procesów społecznych, gospodarczych i kulturowych, których samorząd terytorialny nie może objąć swoją właściwością na podstawie ustawowych kompetencji, lecz mających zasadnicze znaczenie rozwojowe (jak np. kwestia wyzwań metropolizacji, zanieczyszczenie środowiska, dynamiczny rozwój technologii oraz wzrost znaczenia procesów partycypacyjnych), uznano za celowe poszukiwanie nowej formuły modelowania procesów rozwoju. Podstawowym powodem, który po prawie 10 latach obowiązywania Strategii Rozwoju Krakowa przemawia za jej aktualizacją, jest konieczność zdefiniowania na nowo stosunku Wspólnoty Samorządowej do stojących przed nią wyzwań nie tylko o charakterze transformacyjnym i lokalnym, ale przede wszystkim rozwojowym i globalnym. Nie bez znaczenia dla tej decyzji jest również zmiana polityki rozwojowej Unii Europejskiej, dynamiczny rozwój cywilizacyjny w wymiarze globalnym, znaczenie miast w świecie oraz konieczność stworzenia fundamentów dla realizowania lokalnych polityk ze szczególnym wykorzystaniem endogenicznych zasobów. Równie ważne staje się obecnie samookreślenie się całej Wspólnoty Krakowa, pojmowanej szerzej niż dotychczas. Intencją Władz Miasta oraz osób i podmiotów zaangażowanych w tworzenie Strategii Rozwoju Krakowa jest zdefiniowanie na nowo lokalnego sposobu na sukces Miasta.

Strategia Rozwoju Krakowa 2030 powstała z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa, na podstawie Zarządzenia Nr 2180/2013 z dnia 23 lipca 2013 r. Prace nad Strategią Rozwoju Krakowa 2030 przebiegały w dwóch zasadniczych etapach:

- 1) etap I - prace diagnostyczne, w wyniku których eksperci opracowali analizy sektorowe, które stały się podstawą do prac warsztatowych, podczas których wypracowano obszarowe analizy strategiczne SWOT i przyjęto propozycje wizji i misji strategicznej Krakowa; wyniki prac ekspertów i zespołów obszarowych zostały następnie poddane analizie i konsolidacji, w wyniku czego powstała zintegrowana diagnoza strategiczna oraz analiza SWOT, wizja i misja strategiczna Krakowa;
- 2) etap II - prace planistyczne, w wyniku których - podczas prac warsztatowych - określone zostały problemy kluczowe, ich przyczyny i skutki braku ich rozwiązania, co w konsekwencji ułatwiło wypracowanie celów i propozycji działań, mierników i programów; wyniki prac zespołów obszarowych zostały opracowane przez ekspertów, czego efektem jest matryca strategiczna zawierająca obszary, cele strategiczne, przyporządkowane im cele operacyjne, zestaw mierników/wskaźników oraz działania kluczowe i przyporządkowane im programy/projekty kluczowe (już realizowane oraz planowane).

Całość dokumentu została poddana redakcji merytorycznej i uzgodnieniom wewnętrznym Urzędu Miasta Krakowa oraz konsultacjom społecznym.

Podstawę teoretyczną dla Strategii Rozwoju Krakowa 2030 (dalej: Strategia), stanowi koncepcja *smart city* (tzw. inteligentnego miasta). W procesie tworzenia Strategii przyjęto najbardziej kompleksową koncepcję *smart city*, w której wyszczególnia się sześć czynników rozwoju miasta: gospodarka, kapitał ludzki i społeczny, jakość życia, mobilność, środowisko naturalne oraz zarządzanie. Aspiracją Miasta wynikającą z nowej Strategii będzie realizowanie idei *smart city* – nowoczesnej metropolii, oferującej wysoką jakość życia, przyjazne warunki dla innowacyjnej gospodarki, miasta silnego kapitałem ludzkim i społecznym oraz nowoczesnie zarządzanego przy wykorzystaniu technologii ICT. W wyniku przeprowadzonych prac powstała zindywidualizowana koncepcja *smart city* dla Krakowa, oparta na następujących priorytetach strategicznych:

- 1) inteligentna i nowoczesna metropolia,
- 2) nowoczesna gospodarka i potencjał naukowy,
- 3) kultura i dziedzictwo kulturowe,
- 4) jakość życia,
- 5) kapitał społeczny.

Podkreślenia wymaga fakt, że ewentualny brak w Strategii szczegółowych i skonkretyzowanych ustaleń na temat ochrony środowiska nie oznacza, że aspekt ten nie leży w sferze zainteresowania podmiotów odpowiedzialnych za przygotowanie Strategii i jej późniejsze wdrażanie, bowiem aspekty te są uregulowane w wielu równorzędnych dokumentach strategicznych (np. program ochrony środowiska, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).

II.2. USTALENIA STRATEGICZNE OCENIANEGO DOKUMENTU

Strategia określa wizję (pożądany obraz/wizerunek miasta w zakładanej perspektywie czasowej) i misję (syntetyczną deklarację określającą cel najwyższego poziomu, najogólniejszą koncepcję działania) Krakowa do roku 2030:

Wizja

Kraków – nowoczesna metropolia tętniąca kulturą, otwarta, bogata, bezpieczna i przyjazna, dumna z historycznego dziedzictwa, współtworzona przez samorząd i mieszkańców.

Misja

Misją Krakowa jest tworzenie inteligentnej metropolii, zapewniającej wysoką jakość życia, budowanie kreatywnej gospodarki, kształtowanie środowiska przestrzennego oraz rozwój kultury, poprzez współpracę podmiotów różnych sektorów oraz partnerskie współdziałanie samorządu i mieszkańców.

Przyjęta misja strategiczna jest opisem sposobu współdziałania wszystkich aktorów zaangażowanych w realizację Strategii i służyć ma skutecznemu jej wdrażaniu w odniesieniu do wizji. Misja określa także wartości przyświecające realizacji Strategii. Głównym przesłaniem misji jest zasada partnerskiej współpracy pomiędzy sektorami działalności społecznej i gospodarczej, z aktywnym udziałem mieszkańców w budowaniu nowoczesnej metropolii. Rolą samorządu jest czuwanie nad zbieżnością decyzji i działań z opracowaną wizją oraz inicjowanie, inspirowanie i koordynowanie działań, integrowanie różnych środowisk, a także elastyczne reagowanie na zachodzące zmiany w otoczeniu.

W ślad za określeniem wizji i misji, Strategia określa cele strategiczne o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkujące działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju miasta. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów miasta, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Sformułowano je w następujący sposób:

CEL STRATEGICZNY I: Kraków – otwarta i harmonijna metropolia o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury

CEL STRATEGICZNY II: Kraków – miasto kreujące i efektywnie korzystające z zasobów gospodarczych i naukowych

CEL STRATEGICZNY III: Kraków – miasto kreujące i korzystające z potencjału kulturowego dla budowy nowoczesnej metropolii

CEL STRATEGICZNY IV: Kraków – miasto przyjazne do życia

CEL STRATEGICZNY V: Kraków – silna wspólnota samorządowa

CEL STRATEGICZNY VI: Kraków - nowocześnie zarządzana metropolia

Celom strategicznym przypisano cele operacyjne, których wyrazem są działania kluczowe i programy/projekty strategiczne; przedstawiono je w poniższym zestawieniu:

CEL STRATEGICZNY I:		
Kraków – otwarta i harmonijna metropolia o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury		
<p>Cel operacyjny I.1.: Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na stwarzanie warunków sprzyjających lokowaniu w Krakowie instytucji i wydarzeń naukowych, gospodarczych, politycznych i kulturalnych o międzynarodowym znaczeniu, co pozwoli Miastu stać się ważnym ośrodkiem międzynarodowym w zakresie wymiany wiedzy, innowacji, idei (myśli).</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie wymiany i współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej lokowania w Krakowie instytucji ponadregionalnych: politycznych, społecznych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych. 2. Poprawa stanu i rozwiązań w zakresie infrastruktury sprzyjającej mobilności: lotniczej, kolejowej, drogowej oraz rozwiązań dotyczących technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT). 	<p>Programy / projekty strategiczne: Programy wspierania relacji sieciowych Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego z metropoliami Polski, Europy i świata w sferach: innowacji, postępu naukowego, gospodarki i kultury</p>
<p>Cel operacyjny I.2.: Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na wzmocnienie pozycji Krakowa jako stolicy silnego obszaru, który wraz z Konurbacją Górnośląską, współtworzyć będzie <i>europol</i> – konkurencyjny i wyspecjalizowany obszar gospodarczy, włączony w obieg przestrzeni europejskiej i globalnej.</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pobudzanie i wzmocnianie międzysektorowej współpracy instytucjonalnej i organizacyjnej, dotyczącej tworzenia oferty lokalizacji, integracji, promowania wspólnych aktywności: gospodarczych, naukowych, kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych na terenie KOM. 2. Współpraca z gminami KOM w zakresie planowania przestrzennego ukierunkowana na łagodzenie negatywnych skutków suburbanizacji. 3. Współpraca z gminami KOM w zakresie planowania społeczno-gospodarczego. 4. Efektywne działanie Stowarzyszenia Metropolia Krakowska w ramach Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF). 5. Rozszerzenie aktywności Stowarzyszenia Metropolia Krakowska na wszystkie gminy KOM. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy współpracy metropolitalnej • Strategia Promocji Krakowa • Strategia Rozwoju Turystyki w Krakowie • Strategiczne projekty miejskie: • Kraków-Nowa Huta Przyszłości, Balice, Płaszów – Rybitwy • Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

CEL STRATEGICZNY II: Kraków – miasto kreujące i efektywnie korzystające z zasobów gospodarczych i naukowych		
<p>Cel operacyjny II.1.: Współpraca nauki, biznesu i samorządu na rzecz rozwoju Miasta/metropolii</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na usprawnienie procesów gromadzenia i udostępniania zintegrowanej i aktualnej informacji ważnej z punktu widzenia podejmowania decyzji strategicznych w sferze gospodarczej - zarówno przez samorząd, jak i sferę biznesu.</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie zintegrowanego dostępu do informacji gospodarczych i działalności naukowej uczelni. 2. Inicjowanie porozumień międzysektorowych: nauka, biznes, samorząd. 3. Prognozowanie zjawisk gospodarczych i podejmowanie systemowych działań na rzecz ograniczania negatywnych efektów upadłości firm. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta • Strategiczne projekty miejskie: Kraków-Nowa Huta Przyszłości, Balice, Płaszów-Rybitwy • Budowa platformy współpracy firm innowacyjnych i nauki w celu wzmacniania rozwoju kreatywnej gospodarki.
<p>Cel operacyjny II.2.: Nowoczesne systemy kształcenia dostosowane do dynamicznie zmieniającej się gospodarki i rynku pracy.</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na: 1) intensyfikację współpracy pomiędzy sferą edukacji i biznesu dla lepszego dopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy; 2) podniesienie kwalifikacji, kompetencji i poziomu kreatywności mieszkańców Krakowa oraz KOM; 3) racjonalizację wydawania środków przeznaczonych na edukację i ich koncentrację na kierunkach ważnych dla rozwoju gospodarczego regionu oraz ograniczanie wydatkowania pieniędzy na kierunki niezajdujące zapotrzebowania w gospodarce; 4) lepsze ukierunkowanie prac naukowo</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja bieżących i prognozowanie przyszłych potrzeb rynków pracy (lokalnego, regionalnego, krajowego, ponadkrajowego) przy współpracy z jednostkami naukowymi i urzędami pracy. 2. Inicjowanie powiązania systemu kształcenia z potrzebami rynków pracy. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Edukacji • Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta.

<p>badawczych na zagadnienia praktyczne ważne dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.</p>		
<p>Cel operacyjny II.3.: Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na zwiększenie innowacyjności firm działających w Krakowie oraz KOM. Przejawiać się to będzie we wzroście liczby firm innowacyjnych w strukturze lokalnej gospodarki oraz w pozycjonowaniu Krakowa jako istotnego i przyjaznego ośrodka gospodarczego i naukowego w sferze inteligentnych technologii w wymiarze globalnym.</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępu do wiedzy ekspertów technologicznych. 2. Tworzenie i wdrażanie systemu zachęt dla sektora przedsiębiorstw. 3. Udostępnianie miejskich zasobów na potrzeby sfery biznesu (zgodnie z programowo przyjmowanymi priorytetami wsparcia przedsiębiorstw). 4. Inicjowanie uruchomienia wsparcia prawnego, finansowego i technologicznego dla firm innowacyjnych. 5. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy - Integracja działań na rzecz przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polityka aktywizacji potencjału naukowego Krakowa związanego z rozwojem kreatywnej gospodarki Program: Krakowski Program Wspierania Przedsiębiorczości i Rozwoju Gospodarczego Miasta; • Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Program: Program gospodarczego wspierania przedsiębiorczości w zakresie branż chronionych i zanikających; • Strategiczne projekty miejskie: Kraków-Nowa Huta Przyszłości, Balice, Płaszów-Rybitwy; • Budowa platformy współpracy firm innowacyjnych i nauki
<p>CEL STRATEGICZNY III: Kraków – miasto kreujące i korzystające z potencjału kulturowego dla budowy nowoczesnej metropolii</p>		
<p>Cel operacyjny III.1.: Różnorodna oferta kulturalna</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na: 1) utrzymanie bogactwa i różnorodności oferty kulturalnej Krakowa, a także jej jakości merytorycznej, ze szczególnym uwzględnieniem</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój i promocja marek kluczowych produktów kulturowych (w tym wykreowanie markowego święta kultury miasta). 2. Kreowanie i animowanie przestrzeni kulturowych. 3. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego). 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa, Lokalne Programy Rewitalizacji; • Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Kraków; • Plan Ochrony Parku Kulturowego

<p>produktów i usług kulturowych bazujących na miejscowym dziedzictwie materialnym i niematerialnym; 2) różnorodne wykorzystanie przestrzeni kulturowych Krakowa dla powiększenia zasobu żywego dziedzictwa i podniesienia jakości życia mieszkańców; 3) stworzenie identyfikowalnych produktów kulturowych (marek).</p>		<p>„Stare Miasto” w Krakowie; Program zarządzania Parkiem Kulturowym „Stare Miasto” w Krakowie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program wsparcia finansowego dla właścicieli zabytków wpisanych do rejestru zabytków w formie dotacji celowej z budżetu miasta; • Rozwój i promocja szlaków kulturowych; • Rozwój marki Krakowskie Noce; integracja środowisk twórczych oraz mieszkańców wokół marki Krakowskie Noce; • Rozwój marki Kraków - Miasto Literatury UNESCO; • Rozwój marek zarządzanych przez Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF); • Wspieranie kluczowych projektów (konkurs ofert); • Wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych (konkurs ofert)
<p>Cel operacyjny III.2.: Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na kreowanie kompetencji kulturalnych różnych grup mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjału placówek oświatowych i kulturalnych zarówno samorządowych jak i niepublicznych.</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie realizacji programu edukacji kulturalnej w krakowskich szkołach. 2. Integracja współpracy domów, centrów kultury i młodzieżowych domów kultury. 3. Stymulowanie instytucji kultury, w tym domów, centrów i ośrodków kultury do podejmowania niestandardowych działań w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program promocji literatury i czytelnictwa • Program promocji uczestnictwa w kulturze • Program współpracy międzysektorowej podmiotów działających w sferze kultury

	<p>4. Animowanie i wspieranie inicjatyw dotyczących edukacji kulturalnej, realizowanej we współpracy różnych sektorów.</p> <p>5. Promocja uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych (w tym wspieranie marki Krakowa jako Miasta Literatury UNESCO) i rozwój dostępności e-usług).</p>	
<p>Cel operacyjny III.3.: Sprawny system zarządzania kulturą i jej zasobami</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usprawnienie systemu zarządzania kulturą w Krakowie, 2) udoskonalenie systemu monitorowania świadczonych przez Miasto w tym zakresie usług, 3) wypracowanie stałego mechanizmu finansowego i pozafinansowego wsparcia działalności rodzimych twórców, zarówno młodych (początkujących), jak i tych uznanych, 4) uruchomienie systemu dostępu do kultury (Miejska Karta Kultury) obejmującego instytucje publiczne i niepubliczne, z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych (ICT), 5) ujednoczenie istniejących systemów informacji kulturalnej (Karnet i Magiczny Kraków), 6) usprawnienie zarządzania miejskimi instytucjami kultury. 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój systemu wsparcia rodzimych twórców. 2. Stworzenie zintegrowanego systemu dostępu do kultury. 3. Budowa zintegrowanego systemu informacji i koordynacji wydarzeń kulturalnych – zintegrowana platforma internetowa. 4. Wdrożenie strategii rozwoju kultury w Krakowie na lata 2016-2020. 5. Dostosowanie misji i strategii miejskich instytucji kultury pod kątem ich zgodności z założeniami strategicznymi Miasta. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program wsparcia kultury nieinstytucjonalnej, twórców i artystów oraz niestandardowych aktywności kulturalnych (Stypendia Twórcze Miasta Krakowa, Nagrody Miasta Krakowa, Nagroda Teatralna im. St. Wyspiańskiego; Program wsparcia galerii sztuki; Program pracownie twórcze dla artystów) • Program Miejska karta kultury/Krakowska Karta Rodzinna 3+ • Program współpracy z GUS, ZMP i uczelniami wyższymi w zakresie usprawniania systemu monitoringu zmian w sferze kultury • Program strategicznego zarządzania rozwojem kultury w Krakowie
<p>CEL STRATEGICZNY IV: Kraków – miasto przyjazne do życia</p>		
<p>Cel operacyjny IV.1.: Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie lokalnych/dzielnicowych przestrzeni publicznych. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa, Lokalne Programy

<p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na dbałość o istniejące i rozwój nowych przestrzeni publicznych – przyjaznych, w sensie bezpieczeństwa, ergonomii i funkcjonalności, oraz dostępnych dla różnych grup odbiorców, przy zachowaniu równowagi w zakresie różnorodnych funkcji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Ochrona i pielęgnacja istniejących terenów zielonych. 3. Zwiększenie powierzchni lasów w obszarze miasta. 4. Zastosowanie elementów równoważenia zieleni, ruchu pieszego, rowerowego, samochodowego w ciągach komunikacyjnych miasta. 5. Przeciwdziałanie zamykaniu przestrzeni (procesy gradzenia, wtórne gradzenia). 6. Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym priorytetów związanych z przestrzeniami publicznymi. 7. Inicjowanie i wspieranie centrów tożsamości lokalnej. 	<p>Rewitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków • Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych • Strategiczne projekty miejskie: Kraków-Nowa Huta Przyszłości, Balice, Park Rzeki Wisły, Płaszów - Rybitwy • Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego • Kampania promocyjna na rzecz przeciwdziałania zamykania przestrzeni
<p>Cel operacyjny IV.2.: Środowisko zrównoważone ekologicznie</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza i zwiększania powierzchni terenów zielonych, przy wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań ICT.</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczanie niskiej emisji. 2. Poprawa efektywności energetycznej i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych. 3. Gospodarowanie odpadami. 4. Zwiększenie powierzchni terenów zielonych w obszarze Miasta. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa • Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa • Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Kraków
<p>Cel operacyjny IV.3.: Przyjazny, ekologiczny i efektywny system transportowy</p> <p>Komentarz:</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój komunikacji zbiorowej - uprzywilejowanie w ruchu miejskim, zapewnienie dostępności i częstotliwości. 2. Integracja i koordynacja systemów transportowych 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, z którymi Gmina

<p>Realizacja celu ukierunkowana jest na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie udziału ekologicznych form mobilności: publicznego transportu zbiorowego, ruchu pieszego i rowerowego, 2) ograniczenie lub eliminację indywidualnego ruchu samochodowego w mieście, szczególnie ruchu tranzytowego w śródmieściu, 3) integrację różnych form transportu, 4) poprawę bezpieczeństwa, szczególnie w odniesieniu do niechronionych uczestników ruchu. 	<p>(intermodalność).</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Rozwój infrastruktury rowerowej. 4. Podejmowanie inicjatyw na rzecz realizacji idei miasta przyjaznego pieszym (ang. <i>Walkable city</i>). 5. Wprowadzanie rozwiązań komunikacyjnych dla osób o specjalnych potrzebach (os. niepełnosprawne, starsze, z dziećmi). 	<p>Miejska Kraków zawarła porozumienie w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program Inwestycji – Studium Podstawowych Tras Rowerowych • Program obsługi parkingowej dla miasta Krakowa
<p>Cel operacyjny IV.4.: Zrewitalizowane obszary miejskie</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przeciwdziałanie narastającym nierównościom pomiędzy dzielnicami, a nawet osiedlami, 2) przeciwdziałanie wyludnianiu się obszarów miasta, 3) minimalizację różnicowania jakości życia, 4) włączenie mieszkańców, sfery nauki, biznesu i środowisk społecznych w proces rewitalizacji (partycypacja społeczna), 5) odnowę funkcji i tkanki infrastrukturalnej, 6) kształtowanie rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych podwyższających jakość życia, 7) zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej. 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie procesów rewitalizacji z zastosowaniem procedur partycypacyjnych. 2. Pozyskiwanie zasobów do realizacji programów rewitalizacji. 3. Współpraca z partnerami społecznymi, sferą nauki i biznesu w zakresie realizacji programów rewitalizacji. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa, Lokalne programy rewitalizacji • Program Rehabilitacji Osiedli Zabudowy Blokowej • Strategiczne projekty miejskie: Kraków - Nowa Huta Przyszłość, Park Rzeki Wisły, Płaszów-Rybitwy
<p>Cel operacyjny IV.5.: Wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa w Krakowie</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na wzrost stopnia poczucia bezpieczeństwa wśród Mieszkańców Krakowa i KOM, w tym:</p>	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych. 2. Promocja wizerunku Krakowa jako miasta przyjaznego, otwartego i bezpiecznego. 3. Integracja działań z zakresu bezpieczeństwa w Krakowie. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program poprawy bezpieczeństwa dla Miasta Krakowa • Program aktywizacji społecznej młodzieży w Krakowie • Program: Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki

<p>1) wzrost skuteczności podejmowanych interwencji monitoringowych w przestrzeni publicznej, 2) wzrost skuteczności działań służb porządkowych (straży miejskiej i policji), 3) zabezpieczanie Miasta i jego mieszkańców przed skutkami klęsk żywiołowych, czy też brakom w zakresie usług komunalnych (m.in. woda pitna, źródła energii) oraz aktom terroryzmu, w tym również w cyberprzestrzeni.</p>		<p>powodziowej dla Krakowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Utworzenie zintegrowanego Centrum Bezpieczeństwa w Krakowie
<p>Cel operacyjny IV.6.: Powszechność realizacji idei zdrowego życia</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na tworzenie odpowiednich warunków i motywowanie Mieszkańców do realizacji idei zdrowego trybu życia, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podejmowania aktywności sportowej i rekreacyjnej, 2) profilaktyki zdrowotnej. 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost stopnia wykorzystania infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. 2. Promowanie aktywnego trybu życia wśród mieszkańców. 3. Profilaktyka i promocja zdrowia. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program rozwoju sportu w Krakowie • Miejski Program Ochrony Zdrowia • Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
<p>CEL STRATEGICZNY V: Kraków – silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa</p>		
<p>Cel operacyjny V.1.: Wysoki poziom partycypacji społecznej i obywatelskiej mieszkańców</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozwój systemu komunikacji społecznej pomiędzy organizacjami, aktywistami oraz samorządem i innymi mieszkańcami; 2) budowanie społecznej i obywatelskiej świadomości mieszkańców, 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie spójnego systemu komunikacji społecznej z zasięgiem do poziomu osiedli. 2. Wzmocnienie funkcji społecznych i obywatelskich instytucji miejskich (szkół, domów kultury, rad dzielnic) oraz tworzenie dzielnicowych węzłów sieci. 3. Wypracowanie mechanizmów wspierania lokalnych inicjatyw oddolnych. 4. Edukacja obywatelska i społeczna mieszkańców. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego • Programy Rehabilitacji Osiedli Zabudowy Blokowej • Miejski Program Rewitalizacji Krakowa, Lokalne Programy Rewitalizacji

<p>3) otwarcie na organizacje społeczne i inicjatywy obywatelskie instytucji miejskich (szkoły, instytucje kultury, siedziby rad dzielnic itp.) i traktowanie ich jako lokalne centra aktywności społecznej; 4) tworzenie warunków organizacyjno-technicznych, ułatwiających mieszkańcom podejmowanie różnorodnych inicjatyw i przejmowanie odpowiedzialności za swoje sublokalne wspólnoty (dzielnice, osiedla).</p>		
<p>Cel operacyjny V.2.: Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych)</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na: 1) profesjonalizację działalności organizacji społecznych (w tym pozarządowych), 2) zapewnienie przejrzystych procedur partycypacyjnych i dostępności do danych publicznych, 3) zbudowanie zaufania i przyjaznej atmosfery dla tzw. trzeciego sektora i aktywności obywatelskiej.</p>	<p>Działania kluczowe: 1. Wspieranie działań zmierzających do profesjonalizacji sektora organizacji społecznych. 2. Promocja działalności organizacji społecznych na rzecz wzrostu aktywności obywateli.</p>	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi • Roczny Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi
<p>Cel operacyjny V.3.: Spójność społeczna</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na: 1) włączenie społeczne wszystkich grup społecznych mających trudności w adaptacji i pełnym uczestniczeniu w życiu miasta ze względu na różne kategorie mogące być przyczyną wykluczenia, jak: płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek i orientację seksualną, 2) aktywizację osób starszych, w tym rozwój tzw.</p>	<p>Działania kluczowe: 1. Wdrażanie programów edukacyjnych (w zakresie przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego). 2. Wspieranie inicjatyw samopomocowych mieszkańców. 3. Wdrażanie programów społecznych i rynku pracy. 4. Wdrażanie programów aktywizacji lokalnej. 5. Wdrażanie programów integracji (w tym: społecznej, międzypokoleniowej, międzykulturowej). 6. Dostosowanie usług publicznych i infrastruktury technicznej do potrzeb osób starszych.</p>	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa • Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych • Program zapobiegania i reakcji na zdarzenia o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym w przestrzeni miasta Krakowa • Projekt: Mecenas Dziecięcych Talentów

srebrnej gospodarki – silver economy.		<ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Program Krakowska Karta Rodzinna 3+
CEL STRATEGICZNY VI: Kraków - nowoczesnie zarządzana metropolia		
<p>Cel operacyjny VI.1.: Przyjazna i sprawna administracja</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na wzrost jakości i poczucia satysfakcji klientów z poziomu świadczonych usług publicznych, co obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) profesjonalizm, kompetencje (w tym również społeczne) pracowników administracji publicznej, 2) dostępność usług drogą elektroniczną, 3) przejrzystość w realizacji usług, 4) otwartość samorządu na klienta (mieszkańca i inwestora), 5) budowanie wizerunku Krakowa jako dobrego przykładu <i>smart city</i>. 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój systemów umożliwiających załatwianie usług i procedur drogą elektroniczną (e-usługi). 2. Doskonalenie obsługi klientów jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Kraków. 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt: System Elektronicznych Usług Publicznych (SEUP) • Projekt: Monitorowanie jakości usług publicznych (MJUP)
<p>Cel operacyjny VI.2.: Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) włączanie mieszkańców w proces zarządzania miastem - wypracowywanie rozwiązań na drodze konsensusu społecznego, 2) stosowanie i upowszechnianie zarządzania strategicznego w zakresie realizacji polityk publicznych, 3) zapewnienie spójności działań podejmowanych zarówno w ramach SRK 2030, jak i Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania 	<p>Działania kluczowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykorzystanie formuły Partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) przy realizacji zadań publicznych. 2. Rozwój procedur konsultacji społecznych umożliwiający włączanie mieszkańców w proces zarządzania miastem. 3. Monitorowanie i prognozowanie zmian społeczno - gospodarczych prowadzone we współpracy z uczelniami i ośrodkami naukowo-badawczymi. 4. Kreowanie i wspieranie rozwiązań inteligentnego miasta (<i>smart city</i>). 5. Rozwój i koordynacja planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego w Gminie Miejskiej 	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt: Miejski System Informacji Przestrzennej (MSIP) • Projekt: <i>Smart Kom</i> • Projekt: <i>Open Data System</i> – Otwarte systemy dostępu do informacji publicznych • Projekt: Monitorowanie jakości usług publicznych (MJUP)

<p>Przestrzennego Gminy, 4) wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym narzędzi ICT, w zarządzaniu Miastem i świadczeniu usług publicznych.</p>	<p>Kraków. 6. Realizacja strategicznych przedsięwzięć rozwojowych w oparciu o partnerską współpracę trzech sektorów. 7. Rozwój systemów informacji przestrzennej (GIS).</p>	
<p>Cel operacyjny VI.3.: Racjonalna polityka Gminy w sferze gospodarowania zasobami przestrzennymi</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na kształtowanie ładu przestrzennego, stanowiącego podstawę dla rozwoju Krakowa, przede wszystkim w zakresie jakości życia i rozwoju gospodarczego miasta, tak aby było ono przyjazne wszystkim uczestnikom życia społeczno – gospodarczego.</p>	<p>Działania kluczowe: 1. Powiększenie zasobu nieruchomości (w tym również lokali) z przeznaczeniem na cele publiczne. 2. Prowadzenie aktywnego marketingu w zakresie oferty inwestycyjnej. 3. Efektywne wykorzystanie narzędzi gospodarowania przestrzennego: rezerwy i aporty terenowe, wykup terenów, itp. 4. Lobbing na rzecz zmian prawodawstwa w zakresie planowania przestrzennego i gospodarczego.</p>	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program gospodarowania mieniem komunalnym • Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń • Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków • Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
<p>Cel operacyjny VI.4.: Atrakcyjność inwestycyjna Krakowa</p> <p>Komentarz: Realizacja celu ukierunkowana jest na tworzenie warunków dla lokowania inwestycji przy uwzględnieniu lokalnych potencjałów: ludzkich (intelektualnych), naukowych, kooperacyjnych itp., oraz mogących wpisać się w lukę rynkową w skali gospodarki globalnej.</p>	<p>Działania kluczowe: 1. Tworzenie i promowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej. 2. Przygotowywanie terenów pod inwestycje. 3. Centrum Obsługi Inwestora – efektywne funkcjonowanie.</p>	<p>Programy / projekty strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategiczne projekty miejskie: Kraków-Nowa Huta Przyszłości, Balice, Płaszów-Rybitwy • Program gospodarowania mieniem komunalnym • Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego • Prowadzenie i bieżąca aktualizacja platformy informacyjnej dla inwestorów w ramach miejskich serwisów internetowych

Nadzór nad wdrażaniem SRK pełni Zespół ds. Wdrażania Strategii, któremu przewodniczy Prezydent Miasta Krakowa. W skład Zespołu wchodzi kierujący komórkami organizacyjnymi Gminy Miejskiej Kraków zaangażowanymi we wdrażanie Strategii. Dodatkowym organem doradczym we wdrażaniu Strategii może być Rada Strategiczna.

Wdrażanie Strategii będzie odbywać się na następujących poziomach:

- programy strategiczne,
- projekty strategiczne,
- plany roczne realizacji zadań wynikających z SRK 2030.

Szczegóły systemu wdrażania Strategii zostaną przyjęte Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa.

Monitoring Strategii będzie prowadzony na kilku poziomach:

- 1) mierników i wskaźników ujętych w macierzy strategicznej Strategii - obrazujących stopień osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych,
- 2) mierników i wskaźników ujętych w programach i projektach strategicznych,
- 3) analiz porównawczych (benchmarkingowych) z innymi miastami w Polsce i zagranicą,
- 4) analizy trendów rozwojowych – w oparciu o analizę wskaźników w odniesieniu do celów Strategii i ogólnej sytuacji społeczno – gospodarczej.

Okresowa ocena stopnia realizacji Strategii dokonywana powinna być w oparciu o dwa elementy systemu monitorowania i ewaluacji:

- analizę wskaźnikową, opracowywaną przez Wydział Rozwoju Miasta na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów i jednostek, bazującą na miernikach wyznaczonych w Strategii,
- raport z realizacji kierunków interwencji Strategii, przygotowywany przez Wydział Rozwoju Miasta na podstawie informacji otrzymanych od komórek organizacyjnych GMK oraz innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

Wszystkie poziomy monitoringu integrowane będą w Raportach z realizacji Strategii opracowywanych raz w roku.

Strategia Rozwoju Krakowa poddawana będzie okresowej ewaluacji, w szczególności:

- ewaluacji w trakcie realizacji Strategii (on-going) – w celu weryfikacji przyjętej wizji i celów Strategii.
- Ewaluacji na koniec założonego horyzontu czasowego (ex-post) – w celu podsumowania i określenia kierunków rozwoju na dalsze lata.

III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

III.1. POLITYKA I PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ

Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VII Program pn. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” został przygotowany przez Komisję Europejską, a następnie został przyjęty przez Parlament Europejski w dniu 20 listopada 2013 r. Ma on zwiększyć wkład polityki ochrony środowiska w przechodzenie na zasobooszczędną, niskoemisyjną gospodarkę, w której kapitał naturalny jest chroniony i wzmacniany, a zdrowie i dobrostan obywateli są chronione. Program ten ma stanowić nadrzędne ramy dla polityki ochrony środowiska do 2020 r. Określono w nim dziewięć priorytetowych celów, jakie UE i państwa członkowskie mają osiągnąć:

- 1) ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
- 2) przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
- 3) ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
- 4) maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie ochrony środowiska;
- 5) poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska;
- 6) zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen;
- 7) poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększenia spójności polityki;
- 8) wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
- 9) zwiększenie efektywności Unii w przeciwdziałaniu regionalnym i globalnym wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.

Plan ochrony zasobów wodnych Europy

14 listopada 2012 r. Komisja Europejska opublikowała Plan ochrony zasobów wodnych Europy – strategię zmierną do zapewnienia wystarczającej ilości wody dobrej jakości, aby zaspokoić zapotrzebowanie ze strony ludności, gospodarki i środowiska. Dokument ma charakter politycznej reakcji UE na obecne i przyszłe wyzwania w dziedzinie wody, której celem jest zapewnienie wystarczającej dostępności wód o dobrej jakości do zrównoważonego i sprawiedliwego korzystania z wód do 2050 r.

Aby zrealizować cel Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), polegający na osiągnięciu dobrego stanu wód do 2015 r., przedstawiono trójstopniową strategię:

- 1) poprawa wdrażania obecnej polityki wodnej UE dzięki pełnemu wykorzystaniu możliwości obecnych przepisów - na przykład szersze wykorzystywanie środków

w zakresie naturalnego potencjału retencyjnego, takich jak odnowa terenów podmokłych oraz równin zalewowych, lub skuteczniejsze stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” za pomocą pomiarów zużycia wody, odpowiedniego ustalania cen wody i dokładniejszych analiz gospodarczych;

- 2) zwiększenie integracji celów polityki wodnej z innymi powiązаныmi obszarami polityki, np. rolnictwem, rybołówstwem, energią odnawialną, transportem oraz Funduszem Spójności i funduszami strukturalnymi;
- 3) uzupełnienie luk w obecnym prawodawstwie, zwłaszcza w zakresie rozwiązań potrzebnych do zwiększenia efektywności gospodarowania wodami.

W Planie podkreśla się, że ochrona wody nie wiąże się wyłącznie ze środowiskiem, zdrowiem i dobrostanem. Ma ona także znaczenie dla wzrostu gospodarczego i dobrobytu. Dzięki ochronie zasobów wody można w pełni wykorzystać potencjał wzrostu w sektorze wodnym UE, a wszystkie sektory gospodarki zależne od dostępności wody określonej jakości mogą dobrze funkcjonować.

Unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.

3 maja 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła 10-letnią strategię ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie. Ma ona na celu odwrócenie tendencji do utraty różnorodności biologicznej i przyspieszenie przejścia UE na ekologiczną gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów. Strategia obejmuje sześć wzajemnie się wspierających celów, które dotyczą głównych czynników wpływających na utratę różnorodności biologicznej i mają zmniejszyć kluczowe zagrożenia dla przyrody i usług ekosystemowych w UE. Każdy cel ujęto następnie w zbiór działań zaplanowanych na określony czas oraz inne środki wspomagające.

Strategia formułuje:

- 1) wizję na rok 2050: „Do 2050 roku różnorodność biologiczna w Unii Europejskiej oraz funkcje ekosystemu, które ona zapewnia i które stanowią jej kapitał naturalny, będą chronione, wycenione i zostaną odpowiednio odtworzone ze względu na wartość różnorodności biologicznej samej w sobie oraz ich fundamentalny udział w zapewnianiu dobrobytu człowieka i koniunktury gospodarczej, tak aby uniknąć katastrofalnych zmian wywołanych przez utratę różnorodności biologicznej”;
- 2) przewodni cel na rok 2020: „Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu w UE do 2020 r. oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, a także zwiększenie wkładu UE w zapobieganiu utracie różnorodności biologicznej na świecie”.

Cele Strategii zostały sformułowane następująco:

1. Powstrzymanie pogarszania się stanu wszystkich gatunków i siedlisk objętych unijnym prawodawstwem w dziedzinie ochrony przyrody oraz osiągnięcie znaczącej i wymiernej poprawy ich stanu, tak aby w porównaniu z obecnymi ocenami do 2020 r. osiągnąć

- następujące wyniki: (i) zwiększenie o 100 % liczby ocen siedlisk oraz o 50 % liczby ocen gatunków przeprowadzonych na mocy dyrektywy siedliskowej wykazujących poprawę stanu ochrony; a także (ii) zwiększenie o 50 % liczby ocen gatunków przeprowadzonych na mocy dyrektywy ptasiej wykazujących bezpieczny lub lepszy stan ochrony.
2. Do 2020 r. ekosystemy i ich funkcje zostaną utrzymane i wzmocnione poprzez ustanowienie zielonej infrastruktury i odbudowę co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów.
 3. A) Rolnictwo: Do 2020 r. maksymalizacja obszarów rolnych obejmujących użytki zielone, grunty orne i plantacje trwałe, które są objęte środkami związanymi z różnorodnością biologiczną na mocy wspólnej polityki rolnej, tak by zapewnić zachowanie różnorodności biologicznej i wymierną poprawę stanu ochrony gatunków i siedlisk, które zależą od rolnictwa lub podlegają jego wpływowi, a także poprawę w zakresie zapewniania funkcji ekosystemu w porównaniu z unijnym poziomem odniesienia z 2010 r., przyczyniając się w ten sposób do polepszenia zrównoważonego zarządzania
B) Lasy: Do 2020 r. przyjęcie planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów, zgodnie ze zrównoważoną gospodarką leśną w odniesieniu do wszystkich lasów państwowych i gospodarstw leśnych powyżej określonego rozmiaru (określonych przez państwa członkowskie lub regiony i wymienionych w ich programach rozwoju obszarów wiejskich), które otrzymują finansowanie w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich UE, tak by zapewnić wymierną poprawę stanu ochrony gatunków i siedlisk, które zależą od leśnictwa lub podlegają jego wpływowi, a także poprawę w zakresie zapewniania funkcji ekosystemu w porównaniu z unijnym poziomem odniesienia z 2010 r.
 4. Rybołówstwo: Osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu do 2015 r. Osiągnięcie struktury wiekowej i składu wielkościowego populacji świadczących o dobrym zdrowiu stada poprzez zarządzanie rybołówstwem, bez znaczącego negatywnego wpływu na inne stada, gatunki i ekosystemy, wspierając osiągnięcie dobrego stanu środowiska do 2020 r., zgodnie z wymogami dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej.
 5. Do 2020 r. zidentyfikowanie i priorytetowe traktowanie inwazyjnych gatunków obcych i dróg ich przedostawania się, kontrola lub eliminacja gatunków o znaczeniu priorytetowym, zarządzanie ich drogami przedostawania się w celu zapobiegania wprowadzaniu i osiedlaniu się nowych inwazyjnych gatunków obcych.
Do 2020 r. zwiększenie przez UE jej wkładu w powstrzymanie utraty światowej różnorodności biologicznej.

Strategia UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu

Dokument zawiera główne cele i kierunki dla działań dostosowawczych, które powinny być podejmowane przez poszczególne państwa UE. Ustanawia także system wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy krajami Unii w zakresie adaptacji. Strategia zwraca uwagę m.in. na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, przede wszystkim w miastach, jako obszarach o szczególnej wrażliwości na zmiany klimatu. Dokument zawiera także

postulaty dotyczące zaangażowania środków UE, w tym środków strukturalnych, w finansowanie działań adaptacyjnych.

Strategia adaptacji UE koncentruje się na trzech kluczowych celach:

1. Wspieraniu działań państw członkowskich: Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowych strategii adaptacyjnych (w obecnej chwili 15 państw członkowskich UE przyjęło strategie przystosowawcze) i zapewni finansowanie, aby pomóc w budowaniu ich zdolności adaptacyjnych i podejmowaniu działań. Komisja, na podstawie inicjatywy Porozumienie Burmistrzów, będzie wspierać działania przystosowawcze w miastach, w szczególności poprzez dobrowolne zobowiązania do przyjęcia lokalnych strategii przystosowawczych do zmian klimatu i działań mających na celu podnoszenie świadomości.
2. Prowadzeniu działań na poziomie UE polegających na dalszym wspieraniu adaptacji w kluczowych sektorach wrażliwych, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i polityka spójności oraz zapewnieniu, że europejska infrastruktura stanie się bardziej odporna na zmiany klimatu; wśród działań przewiduje się m.in. promowanie ubezpieczeń i innych produktów finansowych w celu zapewnienia inwestycji i decyzji handlowych odpornych na zmianę klimatu.
3. Podejmowaniu świadomych decyzji na wszystkich szczeblach decyzyjnych poprzez uzupełnienie braków w wiedzy na temat adaptacji.

W Polsce Rada Ministrów przyjęła w dniu 29.10.2013 r. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, tzw. SPA2020. Dokument ten wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 i określa konkretne działania adaptacyjne, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz podaje wskaźniki monitorowania i oceny realizacji przyjętych celów. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią.

III.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.

15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.** Celem głównym tego dokumentu jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Cel ten będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

- 1) zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, w ramach którego określono takie kierunki interwencji, jak:
 - racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
 - gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
 - zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
 - uporządkowania zarządzania przestrzenią;
- 2) zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię;
- 3) poprawa stanu środowiska, w ramach którego określono kierunki interwencji:
 - zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
 - promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Analizowany projekt Strategii zawiera zapisy sprzyjające realizacji Strategii Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Wyraża się to w szczególności poprzez cel strategiczny nr 4.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) jest podstawowym dokumentem określającym zasady polityki państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. KPZK przedstawia cel strategiczny, jakim jest *Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w horyzoncie długookresowym*. Kładzie ona szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa.

W dokumencie określono 6 celów szczegółowych, m.in. kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Do jednych z najważniejszych zagadnień rozwijanych w KPZK należy jakość środowiska i rozwój energetyki. Bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska mają m.in.: cel 4 – Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego (kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewaloryzację środowiska przyrodniczego, tworzących warunki funkcjonalno-przestrzenne

umożliwiający aktywne ochronę jego wartości, prowadzących do realizacji ekorozwoju), a także cel 5 – Ochrona dziedzictwa kulturowego (kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających ochronę krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem, degradacją, dewaloryzacją oraz podjęcie działań mających na celu udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu.

III.3. DOKUMENTY REGIONALNE I WOJEWÓDZKIE

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Wśród wszystkich obszarów Strategii znajdują się działania związane z ochroną środowiska, co powinno zapewnić spójność polityki w zakresie wszystkich sektorów w województwie. W szczególności należy wymienić obszar 6 pn. „Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne”, w ramach którego przewidziane są działania w zakresie ochrony zasobów wodnych, poprawy jakości powietrza, ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym, rozwijania gospodarki odpadami, przeciwdziałania negatywnym zjawiskom naturalnym i awariom przemysłowym, ochrony przyrody, regionalnej polityki energetycznej oraz edukacji.

Program Strategiczny Ochrona Środowiska

Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą Nr LVI/894/14 z dnia 27 października 2014 r. przyjął Program Strategiczny Ochrona Środowiska. Program ten jest aktualizacją Programu Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 24 września 2007 r. Jest on jednocześnie dokumentem, który realizuje Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Pakiet Programów Strategicznych (PS) obejmuje następujące dokumenty:

PS Ochrona Środowiska określa następujący cel główny: „Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrona zasobów środowiska dla rozwoju Małopolski”; będzie on realizowany poprzez następujące priorytety:

- 1) Poprawa jakości powietrza, ochrona przed hałasem oraz minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego
- 2) Ochrona zasobów wodnych
- 3) Rozwijanie systemu gospodarki odpadami
- 4) Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych
- 5) Regionalna polityka energetyczna
- 6) Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego
- 7) Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym
- 8) Edukacja ekologiczna, kształtowanie i promocja postaw w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego oraz usprawnienie mechanizmów administracyjno-prawnych i ekonomicznych

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Małopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (PZPWM) został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego w dniu 22 grudnia 2003 r. PZPWM jest dokumentem, za pośrednictwem którego są przenoszone do planowania miejscowego ustalenia strategii rozwoju. Głównym zadaniem planu jest określenie celów oraz zasad i kierunków gospodarowania przestrzenią województwa, które stanowią rozwinięcie założeń polityki przestrzennej państwa. Cel generalny zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego został określony jako: „Harmonijne gospodarowanie przestrzenią jako podstawa dynamicznego i zrównoważonego rozwoju województwa”. PZPWM formułuje cele i kierunki działań w sferze ekologicznej, kulturowej, społecznej, gospodarczej, technicznej oraz w dziedzinie integracji przestrzennej. Na mocy uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 3 lipca 2009 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany PZPWM (według stanu na dzień 10.05.2015 r., zmiana ta do dziś nie została dokonana).

Strategia dla Rozwoju Polski Południowej do roku 2020

Samorządy regionalne województw: małopolskiego i śląskiego przygotowały Strategię dla Rozwoju Polski Południowej do roku 2020. Dokument określa możliwości współpracy pomiędzy województwami śląskim i małopolskim oraz wskazuje kierunki, typy projektów i projekty umożliwiające rozwijanie i zacieśnianie tej współpracy. Konsekwencją wspólnych działań podejmowanych przez oba województwa będzie kreowanie Polski Południowej jako silnego i konkurencyjnego obszaru w Europie.

Cel nadrzędny Strategii sformułowano następująco: „Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy”. Z punktu widzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, znaczenie ma przywołanie jednego z celów strategicznych: „Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych”, gdzie jeden z kierunków działań został wyrażony w słowach: „Rozwijanie współpracy w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczenia przed sytuacjami kryzysowymi”.

IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

IV.1. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna m.in.

- 1) zawierać informacje o powiązaniach ocenianego dokumentu z innymi dokumentami,
- 2) określać ustanowione cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

W tym kontekście należy wskazać, że oceniany projekt dokumentu, będący przedmiotem OOŚ, pod kątem ochrony środowiska powiązany jest przede wszystkim z następującymi dokumentami strategicznymi z dziedziny ochrony środowiska:

- 1) Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego,
- 2) Unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r.,
- 3) Strategię UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
- 4) Strategię Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
- 5) Program Strategiczny Ochrona Środowiska.

Ze względu na to, że ww. dokumenty zawierają wiele różnorodnych ustaleń w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, dla potrzeb niniejszej prognozy dokonano próby konsolidacji strategicznych celów w zakresie ochrony środowiska. W wyniku takiej analizy, sformułowano następujące zagregowane cele środowiskowe:

1. Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
2. Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.
3. Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
4. Przeciwdziałanie degradacji gleb.
5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, nie stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
6. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
7. Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.
8. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi.
9. Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
10. Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
11. Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

Porównanie celów ocenianego dokumentu z ww. dokumentami strategicznymi i ich zagregowanymi celami w zakresie ochrony środowiska prowadzi do następujących wniosków:

1. Wszystkie cele strategiczne będą sprzyjać realizacji celów w zakresie ochrony środowiska. Szczególnym wyrazem tego wsparcia są cele operacyjne przypisane celowi strategicznemu IV (*Kraków – miasto przyjazne do życia*), które stanowią odpowiedź na strategiczne wyzwania w zakresie ochrony środowiska. Aspekty ochrony środowiska są jednak ujęte również w innych celach operacyjnych, np. I.2 (Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego) i VI.2 (Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem). W ocenianej Strategii uwzględniono zarówno wymagania ochrony bioróżnorodności, jak i aspekty dotyczące adaptacji do zmian klimatycznych, gospodarki niskoemisyjnej, ochrony przed hałasem, polepszenia jakości życia ludzi (w wielorakim aspekcie), ochrony wód i zabezpieczenia przed powodzią.
2. O ile większość zapisów Strategii zawiera pozytywne bądź neutralne zapisy dla środowiska, to jednak jeden z celów operacyjnych może potencjalnie stanowić zagrożenie dla środowiska, przy czym wystąpienie tego zagrożenia zaistnieje tylko wtedy, gdy cel będzie realizowany z pominięciem innych, prośrodowiskowych zapisów Strategii oraz wbrew przepisom o ochronie środowiska. Chodzi tu o cel operacyjny VI.3. (Racjonalna polityka Gminy w sferze gospodarowania zasobami przestrzennymi), gdzie jednym z działań kluczowych jest „Powiększenie zasobu nieruchomości (w tym również lokali) z przeznaczeniem na cele publiczne”. Brak sprecyzowania zapisu (co nie jest zarzutem) oznacza, że pojęcie „powiększenia zasobu nieruchomości z przeznaczeniem na cele publiczne” może objąć także negatywne przeobrażenie miejsc cennych przyrodnicze na miejsca zurbanizowane. Dotyczy to np. sytuacji, w której tereny poprzemysłowe są od dawna nieeksploatowane i podlegały wieloletniej naturalnej sukcesji ekologicznej, która nadała im wartości przyrodnicze. Należy jednak mieć na uwadze, że negatywne oddziaływania można zazwyczaj (choć nie zawsze) odpowiednio eliminować, minimalizować lub kompensować poprzez nadanie odpowiednio wysokiej rangi zagadnieniom ochrony środowiska na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych – a zatem ostateczna ocena tych zagadnień będzie możliwa dopiero na etapie postępowań administracyjnych w sprawie wydawania decyzji zezwalających na realizację przedsięwzięć. Przede wszystkim jednak trzeba zasygnalizować, że potencjalne ryzyko negatywnych oddziaływań jest w Strategii zupełnie wyeliminowane dzięki zapisom mówiącym o nadaniu wysokiej rangi aspektom planowania przestrzennego, które są zintegrowane z praktycznym wykorzystaniem przepisów o ochronie środowiska.
3. Podsumowując można stwierdzić, że ustalenia ocenianego dokumentu sprzyjają realizacji polityki ochrony środowiska, a żaden z zapisów ocenianego dokumentu nie koliduje ze strategicznymi celami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Stwierdzenie to nie jest tożsame z uznaniem, że realizacja przedsięwzięć będących wyrazem wdrażania Strategii będzie każdorazowo zgodna z polityką ochrony środowiska. W niniejszej prognozie

ocenia się jedynie strategiczne ustalenia Strategii, i to z założeniem że każdy z jej celów strategicznych ma równorzędny charakter, a zatem działania służące osiągnięciu jednego z celów nie mogą być realizowane z naruszeniem innych celów.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 UOOŚ, w prognozie oddziaływania na środowisko należy uwzględnić informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem OOS. Dokonano zatem analizy prognoz oddziaływania na środowisko dla innych programów i strategii powiązanych z ocenianym Programem:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” (FUNDEKO Łukasz Szkudlarek, 2011).
2. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (ekovert Łukasz Szkudlarek, 2013).
3. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020” (DHV Polska Sp. z o.o., maj 2011).
4. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Programu Strategicznego Ochrona Środowiska.

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że ww. prognozy nie określają wytycznych dla innych strategii oraz konkretnych wskazówek co do monitorowania oddziaływania wpływu strategicznych ustaleń na środowisko. Natomiast wnioski wyrażone w powyższych dokumentach wskazały, że oceniane dokumenty odzwierciedlają zapisy krajowych i unijnych aktów prawnych oraz umów międzynarodowych odnoszących się do ochrony środowiska oraz że cele przyjęte w programach i strategiach w większości pozytywnie lub obojętnie oddziałują na poszczególne komponenty środowiska. Analizowany projekt Strategii pozostaje zgodny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zatem można postawić wniosek, że również ustalenia prognoz oddziaływania na środowisko będą do siebie zbliżone.

IV.2. ZAPISY OCENIANEGO DOKUMENTU W KONTEKŚCIE WYMAGAŃ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Dla potrzeb oceny zgodności zapisów ocenianego dokumentu z wymaganiami zrównoważonego rozwoju sformułowano zestaw pytań analitycznych. Z odpowiedzi na te pytania wyłania się zgodność analizowanej Strategii z duchem ekorozwoju. Należy też mieć na uwadze to, że ewentualny niedostateczny sposób uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w ocenianym dokumencie nie oznacza, że polityka rozwoju Krakowa będzie sprzeczna ze strategicznymi celami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wciąż bowiem pozostają obowiązujące przepisy oraz inne dokumenty strategiczne rangi lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej. To ustalenie jest kluczowe dla strategicznej OOS, na potrzeby której powstała niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

1) Czy ustalenia Strategii uwzględniają wyzwania i problemy ochrony środowiska?

Cele ocenianego dokumentu uwzględniają wyzwania i problemy ochrony środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju. Zagadnienia ekologiczne nie znalazły się poza głównym nurtem jego ustaleń. W szczególności należy tu wskazać na cel strategiczny nr IV, który nadaje Strategii zdecydowanie pro-środowiskową orientację. Ma on równorzędną moc w stosunku do innych celów, które nie odnoszą się bezpośrednio do ochrony środowiska (lub odnoszą się do tego aspektu w mniej bezpośredni sposób).

2) Czy realizacja Strategii będzie sprzyjać harmonizacji celów ochrony środowiska z działaniami w innych sektorach oraz czy realizacja Strategii prowadzić będzie do prośrodowiskowych zmian w strukturze gospodarki?

Oceniany dokument zawiera zapisy sprzyjające realizacji celów ochrony środowiska (w szczególności cel strategiczny IV). Można uznać, że realizacja Strategii będzie prowadzić do prośrodowiskowych zmian w obszarze gospodarczym i innych dziedzinach działalności Miasta, a także będzie sprzyjać harmonizacji celów ochrony środowiska z działaniami w innych obszarach tematycznych. Obwarowane jest to jednak warunkiem, że projekty realizujące ustalenia Strategii będą prowadzone zgodnie z przepisami o ochronie środowiska. W szczególności należy podkreślić, że przy wdrażaniu Strategii należy wszystkie cele strategiczne traktować co najmniej równorzędnie. Warto też zaznaczyć, że równoległe do Strategii będą wdrażane dokumenty strategiczne z dziedziny ochrony środowiska – a ustalenia Strategii nie będą z nimi sprzeczne (zwłaszcza że Strategia do nich się wprost odnosi, np. do programu ochrony środowiska czy programu ograniczenia niskiej emisji).

3) Czy ustalenia Strategii przyczynią się do zmniejszenia lub zwiększenia negatywnego wpływu na środowisko?

Ustalenia Strategii mogą przyczynić się do zmniejszenia negatywnej presji na środowisko, o ile przy realizacji konkretnych inwestycji oraz przy postępowaniach z zakresu planowania przestrzennego będą rzetelnie uwzględniane deklaracje zawarte w ocenianym dokumencie oraz będą przestrzegane prawne i merytoryczne wymagania przepisów o ochronie środowiska.

PODSUMOWANIE:

Na podstawie powyższej analizy stwierdza się, że oceniany dokument jest zgodny z polityką zrównoważonego rozwoju. Priorytety Strategii są zgodne z polityką zrównoważonego rozwoju i sprzyjają jej realizacji lub ewentualnie są neutralne pod tym względem. Ustalenia ocenianego dokumentu sprzyjają realizacji polityki ekologicznej. Żaden z jego zapisów nie koliduje ze strategicznymi uwarunkowaniami wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.

V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

Treść niniejszego rozdziału została opracowana na podstawie zawartości „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa na lata 2012-2015 z uwzględnieniem zadań zrealizowanych w 2011 roku oraz perspektywą na lata 2016-2019” (opracowanie: Atmoterm S.A., dokument przyjęty uchwałą Nr LXI/863/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 21 listopada 2012 r.).

V.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Miasto Kraków leży w północno-zachodniej części województwa małopolskiego. Jest to drugie miasto w kraju pod względem liczby mieszkańców (ok. 755 tys. mieszkańców) oraz pod względem powierzchni (327 km²). Kraków jest miastem wojewódzkim oraz miastem na prawach powiatu. Położony jest u zbiegu kilku krain geograficznych: Bramy Krakowskiej, Kotliny Oświęcimskiej, Kotliny Sandomierskiej, Pogórza Zachodniobeskidzkiego oraz Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Rozciąga się w dolinie Wisły, a jego teren przecinają doliny dopływów Wisły: Rudawy, Prądnika, Dłubni, Wilgi i Drwiny Długiej. Położone jest na wysokości od 220 m n.p.m. dla doliny Wisły do 380 m n.p.m. dla kopca Piłsudskiego.

Kraków podzielony jest na 18 dzielnic. Miasto zamieszkuje ok. 755 tys. mieszkańców. Gęstość zaludnienia jest wysoka i wynosi ok. 2 310 mieszkańców na km².

V.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Kraków jest położony w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej Wisły, w obrębie 15 jednolitych części wód powierzchniowych. Wisła stanowi równoleżnikową oś miasta, bowiem przepływa przez miasto z zachodu na wschód. Długość Wisły w obrębie Krakowa wynosi 36,6 km (licząc od km 66+400 przy stopniu wodnym „Kościuszko” do km 103+000 przy ujściu potoku Kościelnickiego). Wody Wisły na wysokości Krakowa są w znacznym stopniu zanieczyszczone (czego przyczyną jest niedostatecznie uregulowana gospodarka komunalna w zlewni oraz wprowadzanie zasolonych wód kopalnianych z kopalni węgla kamiennego położonych na obszarze województwa śląskiego). Dopływy Wisły na terenie Krakowa również prowadzą wody zanieczyszczone. Najważniejszymi dopływami Wisły na wysokości Krakowa są: Sanka i Rudawa (stanowiące źródła wody dla celów komunalnych), Prądnik, Dłubnia, Kanał Suchy Jar, Potok Kościelnicki, rzeka Wilga oraz Serafa. Z punktu widzenia zaopatrzenia Krakowa w wodę pitną, z uwagi na słabą jakość wód płynących na terenie Krakowa, bardzo istotną rolę pełni zbiornik wodny w Dobczycach zlokalizowany na rzece Rabie (na terenie powiatu myślenickiego pomiędzy Myślenicami a Dobzycami); Zbiornik Dobczyce jest głównym źródłem zaopatrzenia miasta w wodę pitną. W oparciu o zrealizowany w latach 2010-2013 program monitoringu wód, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ) dokonał klasyfikacji stanu i potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, której wyniki przedstawiają się następująco:

Jednolita Część Wód Powierzchniowych	Stan ekologiczny	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
Sidzinka	SŁABY	-	DOBRY
Potok Kostrzecki	SŁABY	-	DOBRY
Wilga	SŁABY	-	DOBRY
Rudawa od Racławki do ujścia	-	UMIARKOWANY	DOBRY
Sudół Dominikański	-	SŁABY	DOBRY
Prądnik od Garliczki (bez Garliczki) do ujścia	-	UMIARKOWANY	DOBRY
Bibiczanka	ZŁY	-	DOBRY
Sudół	ZŁY	-	DOBRY
Wisła od Skawinki do Podtężanki	-	ZŁY	DOBRY
Serafa	-	ZŁY	DOBRY
Dłubnia od Minóżki (bez Minóżki) do ujścia	-	UMIARKOWANY	DOBRY
Potok Kościelnicki z dopływami	SŁABY	-	DOBRY

Kraków swoim zasięgiem obejmuje fragmenty trzech głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP Nr 450 – Dolina rzeki Wisła – czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych o charakterze porowym w obrębie plejstoceniowych utworów piaszczysto żwirowych, obejmuje dolinę Wisły oraz jej dopływy w granicach Miasta Krakowa;
- GZWP Nr 451 – Subzbiornik Bogucice – trzeciorzędowy zbiornik wód podziemnych, charakterze porowym w obrębie kompleksu górnomioceniowych zawodnionych piasków bogucickich, obejmuje swym zasięgiem południowo wschodnią część Krakowa;
- GZWP Nr 326 – Częstochowa E – fragment udokumentowanego, dużego jurajskiego zbiornika wód podziemnych występującego w ośrodku szczelinowo-krasowym, którego niewielki fragment sięga północnej części Krakowa; obejmuje obszar wychodni wapieni górnej jury występujących pod zróżnicowanym, głównie przepuszczalnym nadkładem czwartorzędowym.

Kraków położony jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: 138, 139 i 150 (podział w oparciu o obowiązujący plan gospodarowania wodami z 2011 r.). Znajdują się one w dobrym stanie chemicznym i ilościowym.

V.3. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Województwo małopolskie leży w strefie klimatu umiarkowanego o cechach przejściowych. Klimat kształtowany jest głównie przez ciepłe i wilgotne masy powietrza polarno-morskiego napływające z zachodu oraz napływające ze wschodu i północnego wschodu masy suchego i chłodnego powietrza polarno-kontynentalnego i arktycznego.

Klimat Krakowa, poza czynnikami geograficznymi i astronomicznymi, kształtowany jest w dużej mierze przez czynniki orograficzne i antropogeniczne, gdzie w przypadku ostatniego czynnika człowiek w znaczący sposób może oddziaływać na cechy klimatu lokalnego, a zatem także na jakość życia w mieście. Na terenie Krakowa specyficzne warunki orograficzne oraz zagospodarowanie i użytkowanie terenu modyfikują klimat w poszczególnych jego częściach, a także wpływają na warunki aerosanitarne. W mieście często występują sytuacje, które dostarczają zanieczyszczenia ze źródeł odległych (gł. z zachodu, południowego-zachodu i północnego zachodu) oraz utrudniają dyspersję zanieczyszczeń emitowanych przez źródła lokalne i regionalne. Zjawisko to jest częściowo kompensowane tym, że opady atmosferyczne, jako czynniki sprzyjający wyłukiwaniu zanieczyszczeń z powietrza, występują średnio przez 177 dni w roku, w tym 17 dni z opadem intensywnym. Jednocześnie trwające ponad 5 dni okresy bez opadów sprzyjają zwiększonej kumulacji zanieczyszczeń w powietrzu. Średnio w roku jest 14 takich okresów, o średniej długości około 8 dni.

Groźnym dla zdrowia zjawiskiem jest wpływ miejskiej wyspy ciepła na podnoszenie się temperatury powietrza w okresie najcieplejszych dni w roku. Zjawisko miejskiej wyspy ciepła powstaje, jako efekt kilku czynników: dodatkowej emisji ciepła w obrębie terenów zabudowanych, dużego pochłaniania promieniowania słonecznego przez sztuczne powierzchnie oraz małe straty ciepła na parowanie związane z niskim udziałem obszarów zieleni. Największe zanotowane w okresie 1993-2002 różnice temperatur między centrum a peryferiami wynosiły 2,7°C dniem i 4,7°C nocą.

Stan jakości powietrza na obszarze Krakowa jest niezadowolający ze względu na wysokie poziomy zanieczyszczenia pyłem PM₁₀, pyłem PM_{2,5}, benzo(a)pirenem oraz tlenkami azotu; odnotowuje się także problemy z zanieczyszczeniem dwutlenkiem siarki i ozonem. Główną przyczyną wysokich poziomów pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu jest emisja z indywidualnego ogrzewania mieszkań przy wykorzystaniu starych, niskosprawnych kotłów opalanych węglem, często niskiej jakości, a nawet odpadami. Źródłem wysokich stężeń tlenków azotu jest komunikacja samochodowa. W największym stopniu na obszar przekroczeń wpływają powierzchniowe źródła lokalne (które stanowią średnio ok. 48 % udziału w stężeniu pyłu PM₁₀, a łącznie ze źródłami powierzchniowymi spoza danego obszaru – średnio 72%). W przypadku benzo(a)pirenu źródła powierzchniowe stanowią średnio 86 % udziału w stężeniach. Negatywny wpływ na stan powietrza w Krakowie mają również warunki meteorologiczne i topograficzne terenu. Niecki i zagłębienia terenu są przyczyną słabego przewietrzania i lokalnej kumulacji zanieczyszczeń. Duża koncentracja ludności potęguje skalę problemu zanieczyszczenia powietrza.

V.4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Na terenie miasta Krakowa znajdują się fragmenty trzech parków krajobrazowych (Tenczyński PK, Bielańsko – Tyniecki PK, PK Dolinki Krakowskie), trzy obszary Natura 2000 (łąki Nowohuckie, Skawiński Obszar Łąkowy, Dębnicko – Tyniecki Obszar Łąkowy), pięć

rezerwatów przyrody oraz dziewięć użytków ekologicznych. Ponadto na terenie miasta Krakowa wyznaczono 280 pomników przyrody.

Lasy Krakowa zajmują powierzchnię 1431 ha, co stanowi 4,38% powierzchni miasta. Nie są one rozmieszczone równomiernie, większość z nich zlokalizowana jest w zachodniej części Krakowa z największym kompleksem leśnym Lasem Wolskim o pow. 419 ha. Najwięcej lasów znajduje się w Podgórzu, a kolejne miejsca zajmują: Krowodrza i Nowa Huta. Do najcenniejszych (pod kątem przyrodniczym) lasów należą: kompleks Lasu Wolskiego z rezerwatami Panieńskie Skały i Bielańskie Skałki oraz Las Mogilski z unikalnym starodrzewiem dębowo-wiązowym.

System zieleni miejskiej skoncentrowany jest wokół pierścienia Plant. Poszczególne części miasta połączone są parkami rzecznyymi, które stanowią połączenia ponadlokalne tj.:

- od północy: powiązanie z Dłubniańskim Parkiem Krajobrazowym,
- od północnego zachodu: powiązanie z Ojcowskim Parkiem Narodowym, Parkiem Krajobrazowym Dolinki Krakowskie, Tenczyńskim Parkiem Krajobrazowym i doliną Rudawy,
- od południowego zachodu: powiązanie z doliną Wisły i Rudniańskim Parkiem Krajobrazowym,
- od wschodu: powiązanie z doliną Wisły i Puszcza Niepołomicką oraz doliną Potoku Kościelnickiego,
- od południa: powiązanie z doliną Wilgi,
- od zachodu: powiązane z Bielańsko-Tynieckim Parkiem Krajobrazowym.

V.5. GLEBY, POWIERZCHNIA ZIEMI I ZASOBY NATURALNE

Kraków położony jest na styku dwóch obszarów o całkowicie odmiennej budowie geologicznej: Karpat i ich przedmurza. W południowej części Miasta przebiega linia nasunięcia płaszczowin karpackich. Urozmaicona rzeźba terenu wiąże się zarówno z nakładaniem się procesów endo i egzogenicznych, a głównie: tektonicznych oraz krasowych, glacialnych, fluwioglacjalnych, fluwialnych i eolicznych, jak i ze zróżnicowaną odpornością skał podłoża. W rzeźbie Krakowa wyraźnie uwidaczniają się ślady tektoniki uskokowej. Uskoki rozdzielają zręby i rowy tektoniczne o różnych rozmiarach i różnej skali względnego pionowego przesunięcia, które może sięgać aż do 300 m. Pocięcie podłoża uskokami doprowadziło do powstania zapadlisk i zrębów tektonicznych, zwłaszcza w zachodniej części miasta. W rzeźbie terenu Krakowa można wyróżnić kilka jednostek morfostrukturalnych, wchodzących w skład Wyżyny Małopolskiej, Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. W rzeźbie terenu Krakowa można wyróżnić zróżnicowane pod względem rzeźby i jej genezy jednostki morfostrukturalne, wchodzące w skład Wyżyny Małopolskiej, Pradoliny Wisły i Karpat. Czytelny układ w strukturze orograficznej miasta tworzą doliny rzeczne, z wyróżniającą się szeroką doliną Wisły oraz liczne wzniesienia otaczające zurbanizowany rdzeń Krakowa od południa, zachodu i północy.

Struktura pokrywy glebowej Krakowa nawiązuje do podłoża geologicznego i rzeźby terenu oraz do warunków hydrologicznych zmienianych w wyniku ingerencji człowieka (zabudowa miejska, przemysłowa, odwodnienia, eksploatacja materiałów budowlanych, i in.). W zachodniej części Krakowa, na wychodniach mezozoicznych skał węglanowych występują rędziny. Utwory takie są charakterystyczne dla zrębowych wzniesień Zakrzówka, Lasku Wolskiego oraz Mydlnik. Północna i północno-wschodnia część Krakowa pokryta jest głównie materiałem lessowym, na którym wytworzyły się czarnoziemy. W pozostałej lessowej północno-zachodniej części obszaru Krakowa występują również cenne gleby płowe. Duże powierzchnie zajmują gleby mady wytworzone na aluwiach Wisły i jej dopływach. W obszarach istniejących podmokłości np. w rejonie Zakrzówka i okolic III Kampusu UJ występują płaty gleb hydrogemicznych.

Południowa część miasta obejmuje Pogórze Karpackie zbudowane z pofałdowanych iłów mioceńskich pokrytych utworami plejstoceniowymi (głównie piaski), o urozmaiconej pagórkowatej rzeźbie z licznymi rozcięciami erozyjnymi. Ze względu na budowę geologiczną oraz ukształtowanie obszarów ww. tereny narażone są na występowanie ruchów masowych (osuwiska, zsuwy, sływy).

Na terenie Krakowa występują dwa udokumentowane złoża wód leczniczych: złożo „Mateczny” (wody siarczanowo-chlorkowo-sodowe-wapniowo-magnezowe i siarczkowe) i złożo „Swoszowice” (wody lecznicze, których dominującymi i charakterystycznymi składnikami są siarczany i wodorowęglany wapnia i magnezu oraz siarkowodór). Na terytorium Krakowa znajduje się 8 udokumentowanych złóż kopalin, w tym 5 złóż piasków i żwirów, jedno złożo wapieni i dwa złoża surowców ilastych. W związku z eksploatacją złóż kopalin ustanowionych zostało na terytorium Krakowa 5 terenów górniczych: Brzegi II, Brzegi III-Zachód, Wolica II, Bonarka, Zesławice I.

V.6. WALORY KULTUROWO - KRAJOBRAZOWE

Kraków jest jednym z najstarszych i najhojniej obdarzonych w dobra kultury materialnej miast Polski. Na współczesny obraz miasta, składają się kształtowane od wczesnego średniowiecza struktury osadnicze, które wpisane w meandry wód Wisły i Rudawy oraz zróżnicowany topograficznie krajobraz tworzą malowniczy zespół urbanistyczny o wybitnych w skali europejskiej walorach kulturowych, krajobrazowych i przyrodniczych.

Kraków i jego dziedzictwo kulturowe zajmuje znaczące miejsce w cywilizacji i kulturze Środkowej Europy obecne w europejskiej historii urbanistyki i architektury. Charakteryzuje je wysoka wartość historyczna, artystyczna, symboliczna, oraz unikatowy w skali kraju autentyzm substancji oraz jej chronologiczna ciągłość. Pomimo strukturalnej i funkcjonalnej integracji układ urbanistyczny Krakowa zachował wewnętrzne zróżnicowanie cech poszczególnych elementów oraz ich swoistą odrębność w ramach granic administracyjnych, szeroko zakreślonego dziś obszaru miasta. O ile Stare Miasto oraz otaczające go zespoły urbanistyczne tworzące dziś śródmieście Krakowa zachowały charakterystyczne cechy epok, w których powstawały, to obszary rozciągające się poza śródmieściem, a także na obrzeżach

miejskich stanowią złożoną układankę mniejszych i większych form zagospodarowania z różnych epok, o różnym stanie zachowania.

Zasób dziedzictwa kulturowego Krakowa jest zinwentaryzowany w rejestrze zabytków oraz w ewidencji wojewódzkiego konserwatora (zapisane tam dane nie są wielkością stałą).

Rangę krakowskich zasobów dziedzictwa kulturowego podkreśliły dwie prestiżowe decyzje odnoszące się do zespołu urbanistycznego historycznego centrum Krakowa:

- 1) wpis na Listę Dziedzictwa Światowego UNESCO obszaru Starego Miasta wraz z Kazimierzem i Stradomiem,
- 2) ustanowienie „Krakowa – historycznego zespołu Miasta jako pomnika historii”.

Cenną inicjatywą jest uchwała Rady Miasta Krakowa nr CXV/1547/10 z dnia 3 listopada 2010 r., na mocy której utworzono Park Kulturowy pod nazwą Stare Miasto, na terenie Starego Miasta oraz Wzgórza Wawelskiego wraz z otoczeniem. Park ten ustanowiono w trosce o należyty wizerunek Miasta oraz w celu zachowania i kształtowania krajobrazu kulturowego i historycznego charakteru występujących tu przestrzeni publicznych.

Współczesna postać krajobrazu Krakowa swoją wysoko ocenianą atrakcyjność zawdzięcza rzadko spotykanej równowadze czynników kulturowych i przyrodniczych. Samo położenie miasta w dolinie Wisły, w tzw. Bramie Krakowskiej, przez którą przepływa meandrująca rzeka omijająca wapienne urwiska Wawelu, Krzemionek Podgórskich, Tyńca i Zakrzówka oraz wyniosłości Bielan, Bodzowa, Przegorzał i Salwatoru, przydaje miastu niepowtarzalnych, indywidualnych cech, które charakteryzują krajobraz zwłaszcza dzielnic zachodnich. Dzielnicom wschodnim Krakowa towarzyszy krajobraz łąkowy szerokiej doliny Wisły, ograniczony od północy skarpą nowohucką, od południa wyniosłościami Prokocimia i Bieżanowa. Rejon ten niestety stał się miejscem lokalizacji obiektów produkcyjno-magazynowych, które dominują w krajobrazie nadając mu przemysłowy charakter.

V.7. TŁO AKUSTYCZNE

Najbardziej uciążliwym dla mieszkańców jest hałas generowany przez poruszające się pojazdy samochodowe.

Jak wynika z „Mapy akustycznej Miasta Krakowa” najistotniejszy udział w oddziaływaniach akustycznych odgrywają drogi tranzytowe, krajowe i wojewódzkie, w tym przebiegający w południowej, wschodniej zachodniej części miasta odcinek autostrady A4. Drogi te charakteryzują się dużym natężeniem ruchu w przeciągu całej doby oraz dużym udziałem pojazdów ciężkich, istotnie wpływających na poziom generowanego hałasu. Dodatkowo wzdłuż tych ciągów często zlokalizowane są torowiska tramwajowe. Drogi te mają dominujące znaczenie w kształtowaniu klimatu akustycznego na terenie Krakowa. Kolejną kategorią dróg w mieście są drogi dojazdowe do osiedli mieszkaniowych. Charakteryzują się one zmiennością dobowego natężenia ruchu: dużym w ciągu dnia i zanikiem w porze nocnej. Drogi te odznaczają się niewielkim udziałem pojazdów ciężkich (najczęściej są to pojazdy komunikacji miejskiej) oraz sąsiedztwem położonych wzdłuż nich

torowisk tramwajowych. Podstawowym rodzajem ruchu drogowego w Krakowie jest ruch wewnętrzny, stanowiący w sieci podstawowej około 82 % całkowitego ruchu pojazdów.

Na hałas szynowy (tramwajowy i kolejowy) narażona jest znacznie mniejsza liczba mieszkańców niż ma to miejsce w przypadku hałasu drogowego. Hałas szynowy uznawany jest ponadto za mniej uciążliwy dla ludzi narażonych na jego oddziaływanie z uwagi na fakt, iż nie jest to hałas ciągły - trwa tylko podczas przejazdu pojazdów szynowych a następnie zanika.

Źródłem hałasu lotniczego w Krakowie są głównie operacje lotnicze związane z funkcjonowaniem lotniska w Balicach. Międzynarodowy Port Lotniczy w Balicach należy do największych i najstarszych portów lotniczych w Polsce.

Uciążliwość hałasu przemysłowego ulega stopniowemu zmniejszeniu, głównie w wyniku restrukturyzacji przemysłu, stosowaniu zabezpieczeń przeciwhałasowych oraz odpowiedniej polityce zagospodarowania przestrzennego miasta. Zintensyfikował się natomiast hałas pochodzący od pojedynczych maszyn, urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych, agregatów chłodniczych, a także od prac remontowych i budowlanych. Uciążliwość punktowych źródeł komunalnych (restauracji, klubów muzycznych, pawilonów handlowych, różnego rodzaju imprez sportowych, koncertów, itp.) może powodować konflikty społeczne.

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

VI.1. PROBLEMY FORMALNO – PRAWNE I SYSTEMOWE

Problemy polityki ochrony środowiska związane są nie tylko z faktycznymi zmianami w środowisku, lecz także z zarządzaniem ochroną środowiska. Wśród najbardziej dotkliwych problemów w tym zakresie można wymienić przede wszystkim:

- 1) rozproszony system kompetencji organów administracji w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki odpadami i gospodarki wodnej;
- 2) dynamicznie zmieniające się przepisy i ich interpretacje;
- 3) brak efektywnego wdrożenia i stosowania międzynarodowych ustaleń i przepisów dotyczących ochrony środowiska (np. przepisy o ochronie wód i powietrza);
- 4) nadawanie podrzędnych priorytetów aspektom ochrony środowiska i traktowanie ich jedynie jako niezbędnego kosztu rozwoju gospodarczego;
- 5) brak uwzględnienia usług ekosystemowych (usług i produktów dostarczanych nieodpłatnie przez ekosystemy, np. naturalna retencja przeciwpowodziowa, oczyszczanie powietrza, funkcja estetyczna);
- 6) brak faktycznej, a nie deklaratywnej, integracji polityki rozwoju i planowania przestrzennego z działaniami na rzecz ochrony środowiska.

Wyszczególnione powyżej problemy nie są przypisane indywidualnie do konkretnego miasta lub regionu, tym bardziej nie dotyczą pojedynczych instytucji.

VI.2. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE

W „Programie ochrony środowiska dla miasta Krakowa na lata 2012-2015 z uwzględnieniem zadań zrealizowanych w 2011 roku oraz perspektywą na lata 2016-2019” (tj. w podstawowym dokumencie określającym politykę ekologiczną na szczeblu miasta, przedstawiono diagnozę stanu środowiska i w oparciu o nią trafnie sformułowano listę problemów środowiskowych, wśród których najważniejszymi są następujące:

1. Niezadawalający stan jakości powietrza na terenie miasta Krakowa z uwagi na istotne przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla tlenków azotu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu.
2. Niewystarczające docenienie i uwzględnienie w działaniach inwestycyjnych wysokich walorów przyrodniczych miasta.
3. Hałas, głównie komunikacyjny, jest istotną uciążliwością dla mieszkańców Krakowa (najgorsza sytuacja panuje na głównych trasach tranzytowych przechodzących przez miasto, z nawierzchnią kostkową, posiadających torowisko tramwajowe). Stale wzrasta znaczenie hałasu komunalnego.
4. Brak kompleksowego i spójnego systemu zarządzania zielenią miejską, który koordynowałby zagadnienia urbanistyczne z ochroną przyrody i pielęgnacją zieleni.
5. Zły stan wód powierzchniowych na terenie Krakowa.

6. Brak kompleksowego, systemowego rozwiązania w zakresie retencjonowania oraz zagospodarowania miasta (obecny system nie spełnia swoich zadań w przypadku dłużej trwających, nawalnych opadów deszczu).
7. Niewystarczające zabezpieczenia miasta przed powodzią.
8. Zbyt wolno postępująca adaptacja do zmian klimatycznych (intensyfikacja zjawiska „miejskiej wyspy ciepła”).
9. Występowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi, które mogą powodować straty gospodarcze w zakresie infrastruktury i budynków.
10. Zagrożenie wód leczniczych (pod kątem ilościowym i jakościowym).

Za priorytetowe z ww. problemów środowiskowych dla miasta Krakowa, należy uznać: złą jakość powietrza, uciążliwość hałasu komunikacyjnego, niedostateczną dbałość o potencjał środowiskowy w postaci zieleni miejskiej, przyrody i uzdrowiska, brak kompleksowego, systemowego rozwiązania w zakresie odwadniania miasta oraz złą jakość wód powierzchniowych.

Należy podkreślić, że wskazane w Programie ochrony środowiska problemy stały się podstawą do opracowania w tymże programie polityki na rzecz poprawy stanu środowiska. Strategia będąca przedmiotem niniejszej oceny może w istotnym stopniu przyczynić się do niwelowania słabych stron, a tym samym synergicznie wspierać politykę ekologiczną określoną w Programie ochrony środowiska. Wspomnieć trzeba o tym, że coraz intensywniej podejmowane są prawne i systemowe działania na rzecz ochrony środowiska; prócz wspomnianego wdrażania Programu ochrony środowiska dla Miasta Krakowa, ważnymi inicjatywami są również m.in.:

- 1) uchwała nr CXXI/1918/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa;
- 2) uchwała nr VIII/116/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 marca 2015 r. zmieniająca uchwałę nr LXXX/1223/13 w sprawie przyjęcia "Krakowskiego programu małej retencji wód opadowych";
- 3) realizacja projektu pn. „Zintegrowany system monitorowania danych przestrzennych dla poprawy jakości powietrza w Krakowie”;
- 4) uchwała nr XCII/1379/13 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Krakowa na lata 2014 - 2018";
- 5) opracowanie i wdrożenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- 6) prośrodowiskowe działania realizowane w oparciu o ustalenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- 7) działalność Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska;
- 8) uchwała nr XLII/662/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 września 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego;
- 9) uchwała nr XLII/663/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 września 2013 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego na lata 2009 - 2013”.

VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla strategicznych dokumentów z założenia nie jest dokumentacją szczegółową, ponieważ jej głównym celem jest odniesienie zasadniczej treści dokumentu do polityki ekologicznej oraz zasad zrównoważonego rozwoju. Prognoza może jedynie w zgeneralizowany i uogólniony sposób rozważać korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji dokumentu strategicznego bądź odstąpienia od tejże realizacji. Niemniej, stanowi ona narzędzie do oceny m.in. zgodności ocenianego dokumentu z ustanowionymi (np. na szczeblu krajowym i międzynarodowym) celami środowiskowymi. Nie jest zatem możliwe dokonanie oceny prognozowanych oddziaływań w bezpośredni sposób, np. w ujęciu chociażby terytorialnym. W tym kontekście przedstawiono ocenę oddziaływania analizowanej Strategii w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (mających znaczenie dla ocenianego dokumentu, tj. objętych potencjalnym oddziaływaniem skutków wejścia w życie ocenianego dokumentu). Należy pamiętać, że poziom szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu oraz uwzględnia rolę Strategii i fakt, że wiele aspektów środowiskowych jest regulowanych bardziej szczegółowymi dokumentami strategicznymi z dziedziny ochrony środowiska.

Specyfika ocenianego dokumentu powoduje, iż nie będzie on generował bezpośrednich oddziaływań na środowisko. Wszystkie oddziaływania będą miały charakter długoterminowy, pośredni i wtórny. Oddziaływania te będą się kumulowały z oddziaływaniami będącymi skutkiem wdrażania innych dokumentów strategicznych dot. ochrony środowiska i planowania przestrzennego oraz aktów prawa miejscowego. Należy mieć na uwadze, że projektowana Warto również podkreślić, że oceniana Strategia nie jest dokumentem kreującym kompleksową, wieloaspektową i szczegółową politykę. Strategia, będąca przedmiotem niniejszej analizy, będzie bowiem funkcjonować wspólnie z innymi aktami prawnymi mającymi wpływ na poziom ochrony środowiska. Oznacza to, że brak uwzględnienia jakiegoś aspektu w Strategii nie oznacza, że aspekt ten jest całkowicie pomijany w przepisach lub dokumentach strategicznych.

Ostatecznym wyrazem realizacji Strategii będą konkretne projekty – przy czym ich lista, charakter, rodzaj, wielkość czy lokalizacja pozostają nieznane. Nie jest zatem możliwe dokonanie oceny prognozowanych oddziaływań w bezpośredni sposób, np. w ujęciu chociażby terytorialnym. W tym kontekście przedstawiono ocenę oddziaływania skutków realizacji dokumentu na poszczególne komponenty środowiska.

Analizując przewidywane oddziaływania związane z wdrażaniem ustaleń Strategii, należy oddzielić sferę intencji od faktycznych skutków. Ostatecznie kwestia oddziaływań środowiskowych będzie rozstrzygana na etapie praktycznego zastosowania przepisów o ochronie środowiska, gospodarce wodnej oraz planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

VII.1. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Ustalenia ocenianego dokumentu nie będą generowały negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, bowiem nie kreują one polityki mogącej takie oddziaływanie spowodować. Przewiduje się natomiast, że zapisy Strategii będą pozytywnie oddziaływać na środowisko wodne. Będzie to wynikać przede wszystkim z działań mających na celu kształtowanie zrównoważonego krajobrazu kulturowego, rewitalizację terenów zdegradowanych, ochronę i rozwój systemu obszarów przyrodniczych (lasy, tereny zieleni, tereny cenne przyrodniczo), zapobieganie degradacji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz zintegrowaną ochronę krajobrazu kulturowego i środowiska przyrodniczego (szczególnie w zakresie wysokiego poziomu estetycznego otoczenia i ład przestrzennego). Rezultatem takich działań powinno być ograniczenie liczby powstających i istniejących źródeł negatywnego oddziaływania na środowisko. Wzmocnienie systemu ochrony zasobów przyrodniczych oraz działania zapobiegające degradacji zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazów kulturowych powinny bezpośrednio i pośrednio przyczynić się do ograniczenia ładunku zanieczyszczeń (głównie ze źródeł przemysłowych) przedostających się do wód powierzchniowych. Dodatkowo efektem działań wynikających ze Strategii powinno być również takie gospodarowanie przestrzenią, które będzie się przekładać na ograniczenie lokalizacji obiektów mogących stwarzać zagrożenie dla wód. Należy też podkreślić, że jednym ze sposobów ochrony wód jest ochrona zasobów przyrodniczych oraz krajobrazów naturalnych lub w małym stopniu zurbanizowanych, co powinno umożliwić ochronę obszarów alimentacyjnych w szczególności dla wód czwartorzędowych. Ponadto duży udział będą mieć oddziaływania pośrednie i wtórne związane z ochroną zasobów przyrodniczych i kształtowaniem ład przestrzennego, w stosunku do których zaistnienie pozytywnych efektów jest wysoce prawdopodobne.

Ponadto, ustalenia Strategii powinny pozytywnie wpływać na utrzymanie i zwiększenie zdolności retencyjnej obecnych zlewni i opóźnienie odpływu wód, co korzystnie wpłynie na reżim hydrologiczny i zasoby wód powierzchniowych. Działania te również pośrednio będą pozytywnie wpływać na procesy samooczyszczania się wód.

Zapisy ocenianej Strategii nie precyzują, czy będą podejmowane działania mające na celu rozwój usług bazujących na wykorzystaniu zasobów wodnych – a zatem tego typu działalności nie można wykluczyć. W takiej sytuacji może dojść do wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko. Na tym etapie nie można ich jednak scharakteryzować, skwantyfikować lub umiejscowić w przestrzeni, bowiem ocena taka będzie każdorazowo cechowała się indywidualnymi uwarunkowaniami. Będą one zależne od rodzaju i skali przedsięwzięcia oraz od uwarunkowań środowiskowych. Można tu zaznaczyć, że w poszczególnych przypadkach realizacja projektów związanych z wykorzystaniem zasobów wodnych może przynieść pozytywne skutki poprzez ograniczenie rozproszonego ruchu turystycznego (wyznaczenie przystani, miejsc noclegowych, sanitariatów, itp.). Ostatecznie kwestia oddziaływań środowiskowych będzie rozstrzygana na etapie praktycznego zastosowania przepisów o ochronie środowiska, gospodarce wodnej oraz planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

VII.2. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Ustalenia ocenianego dokumentu będą generowały wyłącznie pozytywne oddziaływanie na powietrze atmosferyczne. Strategia nie kreuje polityki mogącej powodować negatywne oddziaływanie. Ochronie powietrza atmosferycznego będzie sprzyjać w szczególności cel operacyjny IV.1 (Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna), gdzie wśród działań kluczowych wymienia się m.in. ochronę i pielęgnację istniejących terenów zielonych, zwiększenie powierzchni lasów w obszarze miasta, zastosowanie elementów równoważenia zieleni, ruchu pieszego, rowerowego, samochodowego w ciągach komunikacyjnych miasta. Podobne pozytywne skutki będzie nieść realizacja celów operacyjnych IV.2 (Środowisko zrównoważone ekologicznie) i IV.3 (Przyjazny, ekologiczny i efektywny system transportowy), gdzie wśród działań kluczowych wymienia się wprost m.in. ograniczanie niskiej emisji i emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie powierzchni terenów zielonych oraz podejmowanie działań na rzecz rozwoju komunikacji rowerowej transportu zbiorowego oraz podejmowanie inicjatyw na rzecz realizacji idei miasta przyjaznego pieszym.

VII.3. OCHRONA KLIMATU I ADAPTACJA DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH

Ustalenia ocenianego dokumentu nie będą generowały negatywnego oddziaływania na klimat, bowiem nie kreują one polityki mogącej takie oddziaływanie spowodować. Nie ma w Strategii zapisów mówiących bezpośrednio o adaptacji do skutków zmian klimatycznych – niemniej charakter omawianego dokumentu w zasadzie nie daje możliwości na szerokie ujęcie tego tematu. Strategia zawiera jednak zapisy pośrednie powiązane z tą adaptacją; wyrażają się one w celu operacyjnym IV.2, gdzie zawarte są takie działania kluczowe, jak m.in. zwiększenie powierzchni terenów zielonych w obszarze Miasta, zaś projektami strategicznymi będącymi emanacją tego celu będzie Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Kraków (plan ten jest w trakcie realizacji i będzie podlegał odrębnej strategicznej OOS) oraz Program Ochrony Środowiska dla miasta Krakowa. Istotny jest też cel operacyjny IV.1, w ramach którego jednym z działań jest zwiększenie powierzchni lasów w obszarze miasta.

VII.4. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Analizowany projekt Strategii zawiera zapisy, których realizacji będzie generować pozytywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. W szczególności należy tu wskazać na cel operacyjny III.1 mówiący o ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego, a także na zapisy celu strategicznego IV, gdzie jest mowa o ochronie terenów zielonych, zwiększeniu powierzchni lasów i terenów zielonych. Ważny jest również cel operacyjny III.2, który obejmuje m.in. współpracę z gminami Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w zakresie planowania przestrzennego ukierunkowaną na łagodzenie negatywnych skutków suburbanizacji. Pozytywny wpływ Strategii wynika także z działań podejmowanych w zakresie opieki nad dziedzictwem kulturowym oraz ochrony i kształtowania krajobrazu

kulturowego. Pozytywny wpływ Strategii będzie potęgowany wdrażaniem zapisów Programu ochrony środowiska oraz ustaleń dokumentacji planistycznych obszarów chronionych (plany ochrony, plany zadań ochronnych).

VII.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI

Ustalenia ocenianego dokumentu nie będą generowały negatywnego oddziaływania na jakość życia i zdrowie ludzi, bowiem nie kreują one polityki mogącej takie oddziaływanie spowodować. Przewiduje się natomiast wieloaspektowy pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców, bowiem w zasadzie każdy z zapisów Strategii sprzyja właśnie temu aspektowi. Bezpośrednie zapisy zawarte są w celach strategicznych IV i V.

Podkreślić należy również specyficzne ustalenia Strategii mówiące o partycypacji społecznej w realizacji Strategii (udział społeczeństwa był również podejmowany już na etapie tworzenia omawianego dokumentu). Wyrazem takiego działania jest już funkcjonująca Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska, Rada Programowa ds. Ochrony Powietrza czy też Rada Programowa ds. Zieleni. Strategia zawiera też zapisy mówiące o profesjonalizacji organizacji społecznych. Przedmiotowe zapisy mogą się przyczynić do lepszego zarządzania ochroną środowiska w każdym aspekcie działalności miasta.

VII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Analizowany projekt Strategii nie będzie generował negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi. Oczywiście nie można wykluczyć, że pojedyncze inwestycje takie oddziaływania będą generować. Mowa tu o zabudowie wielkopowierzchniowej powodującej zasklepienie gruntu (co jest również działaniem wybitnie niepożądanym ze względu na konieczność adaptacji do skutków zmian klimatu). Na etapie strategicznej OOS ocena tego zagadnienia jest niemożliwa, bowiem analiza tych zjawisk będzie możliwa dopiero na etapie rozpatrywania konkretnych przedsięwzięć o znanym umiejscowieniu w przestrzeni. Należy jednak zauważyć, że Strategia zawiera zapisy sprzyjające ochronie powierzchni ziemi, bowiem ustala ona cele strategiczne i operacyjne obejmujące m.in. zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni (z uwzględnieniem zjawiska suburbanizacji) oraz ochronę terenów zielonych i zwiększenie ich udziału w ogólnej powierzchni miasta.

VII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Ustalenia ocenianego dokumentu nie będą generowały negatywnego oddziaływania na zasoby naturalne, bowiem nie kreują one polityki mogącej takie oddziaływanie spowodować. Przewidywać można jedynie ewentualny pozytywny wpływ na ochronę zasobów wód leczniczych za sprawą odpowiedzialnego zagospodarowania przestrzeni uwzględniającego konieczność izolacji tych wód od wpływu antropogenicznego z powierzchni ziemi.

VII.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY

Przewiduje się zdecydowanie pozytywny wpływ ustaleń Strategii na krajobraz, zabytki i dobra kultury; będzie on wynikał z działań podejmowanych w zakresie opieki nad regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym oraz ochrony i kształtowania krajobrazu, szczególnie w ramach działań służących poprawie poziomu estetycznego otoczenia i ładu przestrzennego. W szczególności należy zwrócić uwagę na cele operacyjne I.2, III.1 oraz III.2. Ten ostatni dedykowany jest kompetencjom kulturalnym mieszkańców; można szacować, że ich wzrost przyczyni się do podwyższenia znaczenia partycypacji społecznej w zarządzaniu miastem (partycypacja jest jednym z istotnych zapisów Strategii), w tym – w zarządzaniu ochroną środowiska.

Efektom realizacji Strategii powinno być zwiększenie konkurencyjności miasta oraz poprawa jego atrakcyjności. Działania podejmowane w celu zapobieżenia degradacji krajobrazu oraz dotyczące rewitalizacji terenów zdegradowanych i nadania im nowej funkcji wpłyną na poprawę i zwiększenie atrakcyjności regionu, co w rezultacie powinno przełożyć się na wzrost cen nieruchomości. Proponowane w Strategii działania prowadzą do zrównoważonego rozwoju (pod warunkiem zapewnienia zgodności z przepisami o ochronie środowiska) opartego na wykorzystaniu najcenniejszych walorów Krakowa, co przełoży się na rozwój różnorodnych kierunków aktywności kulturalnej, które współdecydują o konkurencyjności.

VII.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Analizowany projekt Strategii nie będzie generować negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny, gdyż nie zawiera on ustaleń mogących wywierać tego typu presję. Oddziaływania na klimat akustyczny mogą wystąpić na etapie realizacji konkretnych przedsięwzięć (niekoniecznie będących wyrazem realizacji Strategii), niemniej jest to zagadnienie nieistotne z punktu widzenia niniejszego dokumentu, bowiem Strategia bezpośrednio nie wyznacza ram dla realizacji jakichkolwiek przedsięwzięć (a wprowadza jedynie pewne uwarunkowania tej realizacji).

Pozytywne oddziaływanie ustaleń Strategii może polegać na podejmowaniu działań związanych z ochroną krajobrazu kulturowego. Istotnym zabiegiem może być również dbanie o aleje drzew (w ramach pielęgnacji zieleni miejskiej), które pełnią wiele cennych funkcji - nie tylko przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, mają one bowiem istotne znaczenie dla ochrony przed hałasem.

VII.10. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Ustalenia ocenianej Strategii pozostają neutralne dla aspektów związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym. Przywołać tu jednak można problemy natury estetycznej i krajobrazowej z lokalizacją stacji bazowych telefonii komórkowej; z punktu widzenia analizowanego dokumentu warto podkreślić, że odpowiednie zapisy dotyczące

ochrony krajobrazu można wpisać w dokumenty regulujące zasady zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, same konstrukcje stacji bazowych mogą być oparte o rozwiązania przyjazne ochronie krajobrazu.

VII.11. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Analizowany projekt Strategii nie będzie generował transgranicznego oddziaływania na środowisko, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VII.12. PODSUMOWANIE ZIDENTYFIKOWANYCH ODDZIAŁYWAŃ

W oparciu o dotychczas przedstawioną analizę można sformułować następujące wnioski:

1. Cele omawianej Strategii będą w większości pozytywnie wpływać na środowisko, w pozostałym przypadku pozostaną neutralne pod kątem środowiskowym.
2. Niemożliwa do wykonania jest szczegółowa ocena oddziaływania na środowisko ustaleń wynikających z poszczególnych celów operacyjnych. Wynika to z tego, że poszczególne działania i projekty będące wyrazem realizacji Strategii będą generować różnorodne oddziaływania, zależnie od ich charakteru i lokalizacji. Na poziomie ustaleń ocenianej Strategii szczegółowa i jednoznaczna analiza środowiskowa w tym zakresie jest niemożliwa.
3. Podsumowując można stwierdzić, że ustalenia ocenianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko, co najwyżej pozostają neutralne pod tym względem lub też prowadzą do pozytywnego oddziaływania.
4. W toku prac analitycznych zidentyfikowano możliwość udoskonalenia Strategii poprzez wprowadzenie do Strategii takich zapisów, które przyczynią się do bardziej skutecznego wdrażania regionalnej, krajowej i unijnej polityki w zakresie ochrony środowiska. Wnioski w tym zakresie zostały sformułowane w dalszej części pracy.

VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Jak już wcześniej wskazano, ustalenia ocenianej Strategii nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko. Strategia może natomiast istotnie przyczynić się do wdrażania polityki ochrony środowiska, a tym samym do osiągnięcia celów środowiskowych wynikających z planów i programów regionalnych, krajowych i unijnych.

W związku z powyższym, odstąpienie od realizacji projektowanego dokumentu z jednej strony będzie mogło być uznane za neutralne dla aspektów związanych z ochroną środowiska. Natomiast patrząc na to zagadnienie przez pryzmat zrównoważonego rozwoju należy uznać, że rezygnacja z przyjęcia Strategii będzie straceniem szansy na wzmocnienie i usprawnienie polityki ochrony środowiska. Tym samym uchwalenie i wdrożenie Strategii będzie stanowiło o faktycznej woli realizacji celów środowiskowych przez Miasto Kraków.

IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Proponowane ustalenia Strategii nie doprowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko. W związku z tym proponowanie alternatywnych sposobów osiągnięcia celów strategicznych nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i merytorycznego punktu widzenia. Ponadto, strategiczny charakter dokumentu nie pozwala na skonkretyzowane i precyzyjne określenie działań alternatywnych dla priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych. Projekt Strategii przedstawiony do analizy również nie zawierał alternatywnych propozycji.

Przez pojęcie rozwiązania alternatywnego należy rozumieć opcję podejmowania innych działań niż pierwotnie planowane, np. o innym charakterze czy skali, ale zapewniających osiągnięcie pierwotnego nadrzędnego celu lub osiągnięcia założonych poziomów wskaźników rezultatu, ale też opcję nie podejmowania danego działania lub nawet modyfikacji celu. Analiza alternatywnych rozwiązań może być zatem prowadzona w odniesieniu do:

- alternatywnych sposobów osiągnięcia celów,
- alternatywnych lokalizacji dla zamierzeń niezbędnych dla osiągnięcia celów ,
- alternatywnej skali przedsięwzięcia i sposobów jego realizacji oraz eksploatacji.

Możliwości analityczne w powyższych kwestiach są determinowane stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie. Jeżeli w analizowanej Strategii nie określa się precyzyjnie ani lokalizacji, ani skali, ani listy przewidywanych do realizacji projektów stanowiących wyraz realizacji Strategii, to analiza alternatyw sprowadzać się może jedynie do przeglądu planowanych kierunków działań oraz instrumentów realizacyjnych, w kontekście ich skutków środowiskowych.

Stosunkowo najmniej możliwości formułowania rozwiązań alternatywnych odnosi się do poziomu wizji, misji oraz celów strategicznych i operacyjnych. Kwestia ich doboru jest domeną organów władzy publicznej, która w demokratycznym społeczeństwie dysponuje mandatem prawnym do ich określania. Prognoza oddziaływania na środowisko może w takich wypadkach pełnić funkcję polegającą przede wszystkim na identyfikacji skutków środowiskowych tak sformułowanych celów i na wskazywaniu tych obszarów, gdzie skutki te wydają się być nieakceptowalne z punktu widzenia celów ochrony środowiska. Ocenie takiej służyć może tzw. analiza spójności zewnętrznej, którą przeprowadzono w niniejszym dokumencie. Prawo wykonawcy Prognozy do proponowania celów alternatywnych wydaje się być jednak ograniczone (o ile w ogóle jest możliwe) i nie wynika z przepisów prawnych.

Z uwagi na fakt, że oceniana Strategia nie wskazuje listy konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych (przedsięwzięć w rozumieniu UOOŚ), a jedynie strategiczne obszary działań, przeprowadzenie szczegółowej analizy alternatyw jest w tej sytuacji w zasadzie niemożliwe. Należy w związku z tym przypomnieć, że Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wskazuje na potrzebę omawiania „rozsądnych alternatyw” budowanych na podstawie analizy informacji, które mogą być „racjonalnie wymagane” lub wskazania, dlaczego takie alternatywy nie mogły być sformułowane. Obowiązek zidentyfikowania,

opisania i oszacowania rozsądnych rozwiązań alternatywnych musi być odczytywany w kontekście celu dyrektywy, który polega na dopilnowaniu, że wpływ realizacji planów i programów jest uwzględniony podczas przygotowania tych dokumentów i przed ich przyjęciem. Tekst dyrektywy nie precyzuje, co rozumie się pod pojęciem rozsądnego rozwiązania alternatywnego wobec planu lub programu: czy chodzi o alternatywne plany lub programy, czy o alternatywne rozwiązania w ramach planu lub programu. W praktyce różne rozwiązania alternatywne w ramach danego planu na ogół będą podlegały ocenie (np. różne mechanizmy zagospodarowania odpadów w ramach planu gospodarowania odpadami bądź różne sposoby zagospodarowania obszaru w ramach np. planu zagospodarowania przestrzennego). Alternatywne rozwiązanie może zatem stanowić inny sposób osiągnięcia celów planu lub programu.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań inwestycyjnych silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji nowych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne kierując się w miarę możliwości tym, by wybrać wariant najbardziej korzystny dla środowiska. Jako warianty alternatywne przedsięwzięć (ale nie dokumentów strategicznych) można rozważać: warianty lokalizacyjne, warianty konstrukcyjne, techniczne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia. Oceniany projekt Strategii nie stwarza bezpośrednio ram dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem nie wskazuje konkretnych projektów do realizacji, a tym samym – ich lokalizacji, zakresu i charakteru. To z kolei uniemożliwia przeprowadzenie analizy ich możliwych racjonalnych wariantów alternatywnych.

Warto również podkreślić, iż w omawianym przypadku najgorszym wariantem byłby wariant polegający na zaniechaniu działań przewidzianych w ocenianej Strategii.

Jako warianty alternatywne można również uznać propozycje rekomendacji przedstawionych w niniejszej prognozie. W przypadku ich uwzględnienia oceniany projekt Strategii mógłby zostać uznany za dokument wspierający w jeszcze większym stopniu realizację celów ochrony środowiska ustanowionym na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Przyjmując racjonalny poziom wnioskowania należy uznać, że ustalenia omawianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko. Tym samym nie istnieje potrzeba formułowania katalogu środków zapobiegających oraz minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko.

Jednym z podstawowych problemów ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego jest brak faktycznej (a nie deklaratywnej) integracji polityki planowania przestrzennego z ochroną środowiska. Doprowadza to nie tylko do chaosu urbanistycznego, ale wręcz do zniszczenia krajobrazu. W wielu miejscach województwa krajobraz ten już jest zniszczony za sprawą m.in. rozproszonej zabudowy. Z problemem tym wiąże się również kwestia lokalizacji niektórych obiektów na terenach cennych przyrodniczo (obszary Natura 2000, parki narodowe i krajobrazowe wraz z ich otulinami, korytarze ekologiczne, i in.). Zagadnienie to leży przede wszystkim w gestii władz gminy, jednak w bardzo dużym stopniu zależne jest także od władz szczebla wojewódzkiego (marszałek województwa, regionalny dyrektor ochrony środowiska, i in.) i regionalnego (dyrektor okręgowego urzędu górniczego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, i in.), które realizują politykę środowiskowo – przestrzenną nie tylko poprzez uzgadnianie i opiniowanie dokumentów planistycznych (np. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego), ale i poprzez wspieranie i promocję wybranych projektów i przedsięwzięć.

Na podstawie przeprowadzonej analizy uznano, że oceniany projekt Strategii może sprzyjać realizacji polityki ochrony środowiska w jeszcze wyższym (niż obecny) stopniu. W tym celu rozważenia wymaga rozszerzenie zapisów Strategii o aspekty przedstawione w poniższych punktach:

1. Zielone Zamówienia Publiczne¹

Zielone zamówienia oznaczają politykę, w ramach której podmioty publiczne włączają kryteria i/lub wymagania środowiskowe do procedur udzielania zamówień publicznych oraz poszukują rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ wyrobów i usług na środowisko w całym cyklu życia. Realizacja zaleceń Komisji Europejskiej w tym zakresie ma się przyczynić do upowszechnienia ekoinnowacji oraz dalszego rozwoju przemysłu pracującego na rzecz ochrony środowiska i współpracującego z nim sektora usług około-środowiskowych

Ze względu na interes społeczny, w tym potrzebę poprawy jakości życia oraz stanu środowiska przyrodniczego pożądane i celowe jest, aby w zamówieniach publicznych aspekty ochrony środowiska były uwzględniane w jak najszerszym zakresie. Podejmowane działania powinny dotyczyć w szczególności wspierania rozwiązań energo-, wodo-, i materiałooszczędnych, które w dużej mierze są także efektywne kosztowo, tym samym

¹ więcej na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych: <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;291>

mogą być atrakcyjne dla zamawiających z uwagi na korzyści ekonomiczne w krótko- i w długookresowej perspektywie.

Polski system zamówień publicznych jest systemem zdecentralizowanym. Oznacza to, że każdy zamawiający ma możliwość wyboru wyrobów i usług spełniających wysokie standardy ochrony środowiska. Jak dotychczas kryteria środowiskowe stosowane są przez polskich zamawiających bardzo rzadko. Kwestie ochrony środowiska zwykle obejmują parametry techniczne, eksploatacyjne lub użytkowe, np. kryterium zużycia wody przez aparaturę. Tymczasem w każdym segmencie zamówień (dostawy, usługi, roboty budowlane) możliwe jest takie określenie przedmiotu zamówienia, aby wskutek jego realizacji uzyskać maksymalny efekt ekologiczny.

Z powyższego opisu punktu „Zielone zamówienia publiczne” należy wyciągnąć następujący wniosek: oceniany projekt Strategii może zostać uzupełniony o zapisy dotyczące stosowania idei „zielonych zamówień publicznych” przy realizacji projektów stanowiących wyraz realizacji Programu. Zapisy te mogłyby zostać ujęte w formie działań kluczowych przypisanych celowi operacyjnemu VI.2 (wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem).

2. Zgodność projektów z przepisami o ochronie środowiska

Zasadnym jest wprowadzenie do treści Strategii zapisu wskazującego na to, że projekty realizowane w jej ramach muszą być zgodne z przepisami o ochronie środowiska. Podobne zapisy tego typu znalazły się we wszystkich programach operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013, w których znalazła się następująca klauzula: *„Projekty współfinansowane w ramach programu operacyjnego będą w pełni zgodne z postanowieniami dyrektyw ooś, siedliskowej i ptasiej. W fazie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria kwalifikacyjne celem zagwarantowania, że projekty spełniają wymagania nakreślone przez powyżej wymienione dyrektywy. Współfinansowanie projektów, które negatywnie oddziałują na potencjalne obszary Natura 2000 (tzn. te obszary, które w opinii Komisji Europejskiej powinny zostać wyznaczone 1 maja 2004 roku, ale nie zostały wyznaczone przez Polskę), nie będzie dozwolone”*. Taki zapis został zaakceptowany przez Komisję Europejską. Nie uchroniło to Polski przed problemami które wystąpiły później, ponieważ Komisja Europejska pod znakiem zapytania postawiła kwestię finansowania projektów hydrotechnicznych i przeciwpowodziowych z powodu braku wdrożenia i stosowania przepisów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Bardziej zasadne wydaje się być wprowadzenie do Strategii klauzuli mówiącej o tym, że projekty realizowane w jej ramach muszą być zgodne z przepisami o ochronie środowiska, bez wskazywania konkretnych ustaw lub dyrektyw. Taki zapis stanowiłby jasną deklarację na temat prośrodowiskowej orientacji ocenianej Strategii.

XI. PROPONOWANE METODY ANALIZY WDRAŻANIA DOKUMENTU

Tytułem wstępu należy zaznaczyć, że oceniana Strategia będzie głównym dokumentem strategicznym Krakowa. Przy każdym z jej celów operacyjnych przedstawiono „wskaźniki / mierniki celu”. Spośród tych, które bezpośrednio będą dotyczyć aspektów środowiskowych, wymienić należy:

- udział poszczególnych typów przestrzeni funkcjonalnej (ulice, place, parki, zieleńce, wody powierzchniowe, lasy) w całkowitej powierzchni miasta,
- liczba zlikwidowanych palenisk na paliwo stałe,
- poziom zanieczyszczeń PM10, benzo(a)pirenem i tlenkami azotu NO_x (ng/m³),
- powierzchnia terenów zielonych w Krakowie do powierzchni Krakowa ogółem,
- udział segregowanych odpadów komunalnych w odpadach odebranych ogółem.

Z ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika, że miasto powinno mieć opracowany i systematycznie aktualizowany Program ochrony środowiska, ponadto cyklicznie powinien być sporządzany raport z jego wdrażania. Miasto Kraków spełnia prawny obowiązek w tym zakresie.

Strategia i Program będą wdrażane równocześnie z takim samym priorytetem, a ich wzajemne ustalenia powinny być z sobą kompatybilne i będą wzajemnie na siebie oddziaływać wzmacniająco.

W tym kontekście należy podkreślić, że wspomniany we wcześniejszej części opracowania obowiązujący Program ochrony środowiska dla Miasta Krakowa przedstawia propozycje systemu monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Zdaniem autorów niniejszego opracowania, monitorowanie wdrażania Programu będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym – ocenianej Strategii). W przypadku stwierdzenia, że skuteczność Programu ochrony środowiska jest nieodpowiednia, może nastąpić konieczność zaostżenia zapisów dokumentów strategicznych pod kątem większego uwzględnienia wymagań ochrony środowiska (np. poprzez nadanie im wyjątkowego priorytetu).

XII. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Analiza przeprowadzona w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- I. Cele i zadania realizacyjne projektu Strategii nie kolidują z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, natomiast w znacznej części mogą sprzyjać jej wdrażaniu w pośredni lub bezpośredni sposób.
- II. Ustalenia omawianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko.
- III. Wariantem niekorzystnym dla środowiska byłoby odstąpienie od realizacji Strategii. Byłoby to utracenie szansy na kreowanie prośrodowiskowej polityki Miasta w sposób sprzyjający realizacji strategicznych celów ochrony środowiska.
- IV. Istnieje możliwość zastosowania rozwiązań, dzięki którym realizacja Strategii przyczyni się w jeszcze wyższym stopniu do wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju i zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony środowiska na etapie realizacji ustaleń Strategii. W związku z powyższym proponuje się następujące rozwiązania:
 1. Szersze uwzględnienie zagadnień związanych ze stosowaniem tzw. zielonych zamówień publicznych.
 2. Zapisanie w Strategii zdecydowanej deklaracji wskazującej na to, że projekty będące realizacją Strategii muszą być zgodne z przepisami o ochronie środowiska (przykładowo: „Projekty, które będą stanowiły wyraz realizacji niniejszego Programu, muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi o ochronie środowiska”).Odstąpienie od zastosowania powyższych rekomendacji nie będzie oznaczało, że realizacja dokumentu koliduje z polityką ochrony środowiska.
- V. Z uwagi na fakt, że omawiana Strategia jest równorzędna do Programu ochrony środowiska, w którym określono system monitorowania polityki ekologicznej miasta na stan środowiska, stwierdzono iż nie ma potrzeby tworzenia dodatkowego rozbudowanego systemu monitorowania środowiskowych aspektów związanych z wdrażaniem analizowanej Strategii.
- VI. Wobec powyższego, rekomenduje się przyjęcie i wdrożenie projektowanej Strategii Rozwoju Krakowa 2030.

XIII. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTANE W ANALIZACH

1. Bar M., Jendrośka J., Okrański K., „Powiązania Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) z Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (2001/42/WE)”, Wrocław 2013
2. „Podręcznik do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla polityki spójności na lata 2007-2013”, GRDP Project, 2006 r.
3. „Wdrożenie dyrektywy 2001/42 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko”, Komisja Europejska, 2003 r.
4. “Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment”, Komisja Europejska, 2013 r.
5. „Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych”, Rada Ministrów, 2002 r.
6. Kistowski M., „Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze”, „Człowiek i Środowisko” 26(3-4)/2002
7. Cupiał B.B., „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jako ewaluacja ex-ante”, „Zarządzanie Publiczne” 2(18)/2012
8. „Wskaźniki zrównoważonego rozwoju Polski”, Główny Urząd Statystyczny, 2011 r.
9. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie - dane pozyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

XIV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. Wprowadzenie

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko powstała w związku z koniecznością przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Obowiązek ten wynika z przepisów krajowych oraz z prawa Unii Europejskiej.

W postępowaniu tym ocenia się, czy projekt dokumentu strategicznego jest zgodny z polityką ochrony środowiska. Analizuje się także to, czy i w jaki sposób realizacja ustaleń dokumentu będzie oddziaływać na środowisko. W przypadku stwierdzenia, że przedmiot oceny może negatywnie oddziaływać na środowisko, określa się propozycje rozwiązań, które mogą ten wpływ zminimalizować. Podobny krok wykonuje się także wtedy, gdy oceniany dokument sam z siebie nie generuje niekorzystnych oddziaływań, natomiast nie wykorzystuje swojego potencjału w zakresie możliwości pozytywnego wpływu na poprawę poziomu ochrony środowiska.

W niniejszym przypadku przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest projekt dokumentu pn. Strategia Rozwoju Krakowa 2030.

2. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Strategia jest dokumentem określającym wieloletnią politykę rozwoju Miasta Krakowa, wyrażając ją poprzez wizję, misję, cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne. Wizję sformułowano następująco: „Kraków – nowoczesna metropolia tętniąca kulturą, otwarta, bogata, bezpieczna i przyjazna, dumna z historycznego dziedzictwa, współtworzona przez samorząd i mieszkańców”. Odnośnie do misji, wprowadzono w Strategii następujący zapis: „Misją Krakowa jest tworzenie inteligentnej metropolii, zapewniającej wysoką jakość życia, budowanie kreatywnej gospodarki, kształtowanie środowiska przestrzennego oraz rozwój kultury, poprzez współpracę podmiotów różnych sektorów oraz partnerskie współdziałanie samorządu i mieszkańców”.

Strategia określa cele strategiczne o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkujące działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju miasta.

Sformułowano je w następujący sposób:

CEL STRATEGICZNY I: Kraków – otwarta i harmonijna metropolia o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury

CEL STRATEGICZNY II: Kraków – miasto kreujące i efektywnie korzystające z zasobów gospodarczych i naukowych

CEL STRATEGICZNY III: Kraków – miasto kreujące i korzystające z potencjału kulturowego dla budowy nowoczesnej metropolii

CEL STRATEGICZNY IV: Kraków – miasto przyjazne do życia

CEL STRATEGICZNY V: Kraków – silna wspólnota samorządowa

CEL STRATEGICZNY VI: Kraków - nowoczesnie zarządzana metropolia

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym

W Prognozie dokonano analizy wielu dokumentów strategicznych, w których ustanowione są cele polityki w zakresie ochrony środowiska. Na szczególną uwagę zasługują takie dokumenty, jak:

1. Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego,
2. Unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r.,
3. Strategię UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
4. Strategię Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
5. Program Strategiczny Ochrona Środowiska.

Ze względu na to, że ww. dokumenty zawierają wiele różnorodnych ustaleń w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, dla potrzeb niniejszej prognozy przeprowadzono próbę wylistowania najważniejszych strategicznych celów w zakresie ochrony środowiska wynikających z ww. dokumentów. W wyniku takiej analizy, sformułowano następujące zagregowane cele środowiskowe:

1. Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
2. Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.
3. Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
4. Przeciwdziałanie degradacji gleb.
5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, nie stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
6. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
7. Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.

8. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi.
9. Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
10. Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
11. Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

4. Analiza zgodności ocenianego dokumentu z polityką ochrony środowiska

W wyniku przeprowadzonych prac studialnych stwierdzono, że oceniany dokument jest zgodny z polityką ochrony środowiska. Wnioski te zostały oparte na wynikach analizy polegającej na porównaniu treści Programu ze strategicznymi celami ochrony środowiska (cele te wymieniono powyżej). Sformułowano także pytania badawcze mające na celu ustalenie, czy oceniany dokument jest zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dotyczyły one sposobu uwzględnienia problematyki środowiskowej w treści Programu.

Na podstawie tak przeprowadzonej analizy stwierdzono, że oceniany dokument jest zgodny z polityką ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Z oceny wynika jednak, że istnieje możliwość nadania zagadnieniom ochrony środowiska większej rangi poprzez przeformułowanie niektórych zapisów Programu, bez uszczerbku dla jego celu, treści i charakteru.

5. Analiza uwarunkowań środowiskowych

Miasto Kraków leży w północno-zachodniej części województwa małopolskiego. Jest to drugie miasto w kraju pod względem liczby mieszkańców (ok. 755 tys. mieszkańców) oraz pod względem powierzchni (327 km²). Kraków jest miastem wojewódzkim oraz miastem na prawach powiatu. Jest jednym z najstarszych i najhojniej obdarzonych w dobra kultury materialnej miast Polski.

Kraków jest położony w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej Wisły, w obrębie 15 jednolitych części wód powierzchniowych. Wisła stanowi równoleżnikową oś miasta. Najważniejszymi dopływami Wisły na wysokości Krakowa są: Sanka i Rudawa (stanowiące źródła wody dla celów komunalnych), Prądnik, Dłubnia, Kanał Suchy Jar, Potok Kościelnicki, rzeka Wilga oraz Serafa. Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdują się w złym stanie. Natomiast jednolite części wód podziemnych znajdują się w dobrym stanie chemicznym i ilościowym.

Stan jakości powietrza na obszarze Krakowa jest niezadowolający ze względu na wysokie poziomy zanieczyszczenia pyłem PM₁₀, pyłem PM_{2,5}, benzo(a)pirenem oraz tlenkami azotu; odnotowuje się także problemy z zanieczyszczeniem dwutlenkiem siarki i ozonem. Główną przyczyną wysokich poziomów pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w powietrzu jest emisja z indywidualnego ogrzewania mieszkań przy wykorzystaniu starych, niskosprawnych kotłów opalanych węglem, często niskiej jakości, a nawet odpadami. Źródłem wysokich stężeń tlenków azotu jest komunikacja samochodowa. Negatywny wpływ na stan powietrza w Krakowie mają również warunki meteorologiczne i topograficzne terenu.

Na terenie miasta Krakowa występuje wiele obszarów cennych przyrodniczo, część z nich objęto prawną ochroną (3 parki krajobrazowych, 3 obszary Natura 2000, 5 rezerwatów

przyrody oraz 9 użytków ekologicznych). Ponadto na terenie miasta Krakowa wyznaczono 280 pomników przyrody.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Jak wynika z Programu ochrony środowiska, podstawowe problemy ekologiczne w Krakowie to przede wszystkim: zła jakość powietrza, uciążliwość hałasu komunikacyjnego, niedostateczna dbałość o potencjał środowiskowy w postaci zieleni miejskiej, przyrody i uzdrowiska, brak kompleksowego, systemowego rozwiązania w zakresie odwadniania miasta oraz zła jakość wód powierzchniowych. Wskazane w Programie ochrony środowiska problemy stały się podstawą do opracowania w tymże programie polityki na rzecz poprawy stanu środowiska.

7. Analiza i ocena znaczących oddziaływań na środowisko

Ocenę analizowanego projektu Strategii odniesiono do takich komponentów środowiska, jak: wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat i adaptacja do skutków zmian klimatycznych, przyroda, jakość życia i zdrowie ludzi, powierzchnia ziemi i zasoby naturalne, krajobraz i dobra kultury, klimat akustyczny, promieniowanie elektromagnetyczne. Poziom szczegółowości prognozy oddziaływań jest adekwatny do ustaleń Strategii: tam, gdzie są one ogólne, nie jest możliwe dokonanie szczegółowej oceny oddziaływań. Taka ocena może jedynie w zgeneralizowany sposób rozważać korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji dokumentu strategicznego bądź odstąpienia od tejże realizacji. Rozważania te powinny pozwolić na sformułowanie rekomendacji w zakresie możliwości zmniejszenia ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz w zakresie możliwości wsparcia realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Strategia nie określa rodzajów i lokalizacji inwestycji, które powstaną w wyniku realizacji jej ustaleń – a zatem ocena środowiskowych oddziaływań i wynikających z tego rekomendacji nie może być pełna i precyzyjna.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania przeprowadzono analizę oddziaływania na środowisko priorytetów, działań i przedsięwzięć strategicznych. Nie stwierdzono ryzyka wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Stwierdzono natomiast możliwość wystąpienia pozytywnych oddziaływań na każdy komponent środowiska. Wskazano, że równoległe do Strategii wdrażanych będzie szereg programów, projektów i inicjatyw związanych z ochroną środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym.

8. Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji projektowanego dokumentu

Jak już stwierdzono, Strategia może istotnie przyczynić się do wdrażania polityki ochrony środowiska. W związku z powyższym, rezygnacja z przyjęcia Strategii będzie straceniem szansy na wzmocnienie i usprawnienie polityki ochrony środowiska. Tym samym uchwalenie

i wdrożenie Strategii będzie stanowiło o faktycznej woli realizacji celów środowiskowych przez Miasto Kraków.

9. Propozycja rozwiązań alternatywnych

Analizowany projekt Strategii nie przedstawia alternatywnych sposobów realizacji zasadniczego celu strategicznego, czy też alternatywnych sposobów realizacji priorytetów, działań lub przedsięwzięć strategicznych. Kwestia ustalania celów strategicznych leży w gestii organów władzy publicznej działającej w oparciu o demokratyczne zasady. Prognoza oddziaływania na środowisko może pełnić tu jedynie funkcję polegającą na identyfikacji skutków środowiskowych tak sformułowanych celów i na wskazywaniu tych obszarów, gdzie skutki te wydają się być nieakceptowalne z punktu widzenia celów ochrony środowiska.

Z uwagi na fakt, że oceniana Strategia nie wskazuje konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, a jedynie strategiczne obszary działań, przeprowadzenie szczegółowej i racjonalnej analizy środowiskowej wariantów alternatywnych jest w zasadzie niemożliwe. Warianty te będą mogły być analizowane dopiero na etapie realizacji konkretnych projektów stanowiących fizyczny wymiar realizacji Strategii.

Należy powtórzyć, że proponowane ustalenia ocenianego dokumentu nie doprowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko – Strategia nie tworzy bowiem polityki mogącej takie oddziaływanie wygenerować. W związku z tym proponowanie alternatywnych sposobów osiągnięcia celów strategicznych nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. W omawianym przypadku najgorszym wariantem byłby wariant polegający na zaniechaniu działań przewidziany w ocenianym projekcie Strategii.

10. Środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko

Oceniany projekt Strategii może sprzyjać realizacji polityki ochrony środowiska. Żeby mógł pełnić on taką funkcję na jeszcze wyższym (niż obecny) poziomie, wskazane jest rozważenie rozszerzenia jego ustaleń o dodatkowe aspekty zrównoważonego rozwoju:

- 1) stosowanie zielonych zamówień publicznych,
- 2) wprowadzenie do Strategii klauzuli mówiącej o tym, że projekty realizowane w jej ramach muszą być zgodne z przepisami o ochronie środowiska.

11. Proponowane metody analizy wdrażania dokumentu

Oceniana Strategia będzie głównym dokumentem strategicznym Krakowa. Z ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika, że miasto powinno mieć opracowany i systematycznie aktualizowany Program ochrony środowiska, ponadto cyklicznie powinien być sporządzany raport z jego wdrażania. Miasto Kraków spełnia prawny obowiązek w tym zakresie. Strategia i Program będą wdrażane równocześnie. Program ustala system monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Monitorowanie wdrażania Programu będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym – ocenianej Strategii).

12. Wnioski i rekomendacje

W podsumowaniu prognozy oddziaływaniu na środowisko stwierdzono, że przeprowadzona analiza wyklucza możliwość zaistnienia negatywnego oddziaływania ustaleń Strategii na środowisko. Podkreślono, że treść tego dokumentu może, szczególnie po odpowiedniej modyfikacji, istotnie przyczynić się do wdrażania polityki ochrony środowiska w Krakowie. W związku z powyższym, udzielono rekomendacji odnośnie do przyjęcia i wdrożenia projektowanej Strategii Rozwoju Krakowa 2030.